

รายงานการวิจัยและพัฒนา ระบบเตือนข่ายการประเมินผล การจัดการตีกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเตือนข่ายจังหวัดเชียงราย

สำนักงานเลขานุการสภาพการตีกษาระดับจังหวัด
กระทรวงตีกษาริการ

**รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเดรือข่าย
การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับจังหวัด :
กรณีศึกษาระบบเดรือข่าย
จังหวัดเชียงราย**

จัดทำโดย

**สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเลขานุการสภาพักรถยนต์ศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ**

371.26	สำนักงานเลขานุการสภาพักรถยนต์ศึกษา
ส 691 ร	รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผล การจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่าย จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ : 2552.
	100 หน้า
	1. ระบบเครือข่าย-การประเมินผล 2. การประเมินผล- การศึกษา 3. ชื่อเรื่อง

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา
ระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย

สิงพิมพ์ สมศ. อันดับที่ 60/2552

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2552

จำนวน 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเลขานุการสภาพักรถยนต์ศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

99/20 ถนนสุขุมวิท แขวงดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 2328

โทรสาร 0-2243-7914-15

Web Site : <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่ 296 ซอยอรุณอมรินทร์ 30 ถนนอรุณอมรินทร์

แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 0-2433-0026-7, 0-2433-8586

โทรสาร 0-2433-8587

คำนำ

“รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการคีกษาฯดับจังหวัด : กรณีคีกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย” นี้ เป็นผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานของเครือข่ายการประเมินผลการจัดการคีกษาในจังหวัดเชียงราย การจัดตั้งเครือข่าย การบริหารจัดการเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในรูปของ เครือข่าย กองประกันการสังเคราะห์เอกสาร/รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การลีบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์ การจัดประชุมระดมความคิด เป็นต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการคีกษาของจังหวัด ที่ครอบคลุม หน่วยงานทุกรายดับและประเภทการคีกษา รวมทั้งครอบคลุมบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับสนับสนุนการติดตามและประเมินผลการจัดการคีกษาของจังหวัดและประเทศ รวมถึงข้อมูลสภาพปริบพากจัดการคีกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และระบบการติดตาม และประเมินผลการจัดการคีกษาในจังหวัด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการคีกษาของจังหวัดตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย ในประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่กำหนดไว้ได้

สำนักงานเลขานุการสภาพการคีกษา ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในฐานะแม่ข่ายการประเมินผลการจัดการคีกษาจังหวัด

เชียงราย หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ ที่ร่วมให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ประกอบการสังเคราะห์รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างดียิ่ง

สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิจัยและพัฒนาระบบ เครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษา ระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงรายนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงาน ทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับกระทรวงและ จังหวัด ใน การนำข้อมูลการพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผล การจัดการศึกษาของจังหวัดเชียงราย ไปประกอบการจัดทำนโยบาย และยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของ จังหวัดและประเทศไทยในภาพรวมต่อไป

ดร. ๑
(รองศาสตราจารย์ คงทอง จันทรางคุ)
เลขานุการสภาพการศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559) กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนไทยให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้

สำนักงานเลขานุการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศตามกรอบนโยบายการศึกษาของชาติ ครอบคลุมการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา และทุกสังกัด ทั้งหน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สำนักงานฯ ดำเนินการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศให้สามารถเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ ทุกระดับและประเภทการศึกษาเป็นแกนกลาง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของระบบการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย

สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 และกำหนดกิจกรรมหลักเพื่อรับรองการดำเนินงานดังกล่าว โดยหนึ่งในกิจกรรมหลัก ได้แก่ การพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่เพื่อสนับสนุนระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดกระจายใน 4 ภูมิภาค สำหรับการพัฒนาเครือข่ายในภาคเหนือ สำนักงานฯ ได้นำร่องพัฒนาเครือข่ายจังหวัดเชียงรายเป็นแห่งแรก มีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงร่วมเป็นแม่ข่าย โดยมีวัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ เพื่อจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดให้ครอบคลุมหน่วยงานทุกระดับและประเภทการศึกษา และศึกษารูปแบบการจัดตั้ง การบริหารจัดการรวมทั้งปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่าย ซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครือข่ายให้มีความยั่งยืนต่อไป

ในการจัดทำรายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย” ครั้งนี้ มีกรอบในการดำเนินงานที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2. สร้างและพัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ 3. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ตามประเด็นการศึกษาที่กำหนด จากเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการประชุมการสัมภาษณ์ และ 4. จัดทำรายงานตามเดาโครงที่กำหนด ซึ่งสรุปสาระสำคัญในการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

1. แนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่าย

สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย ได้รับความร่วมมือ
จากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงร่วมเป็นแม่ข่ายการประเมินผล
การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยสำนักงานฯ เป็น^{ผู้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน และมีระยะเวลา}
ดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม-กันยายน 2552 โดยมีขั้นตอน
การพัฒนาเครือข่าย ดังนี้ 1. ศึกษาข้อมูลและจัดทำスマชิก
เครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย รวมทั้ง
บริหารจัดการเครือข่าย 2. จัดทำทำเนียบเครือข่าย 3. จัดประชุม
เครือข่ายเพื่อวางแผนแนวทางการดำเนินงาน 4. พัฒนาแบบสำรวจ
ข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายทุกระดับ
และประเภทการศึกษา ตามตัวชี้วัดด้านความครอบคลุมทั่วถึงและ
เพียงพอ จำนวน 8 ตัวชี้วัด 5. แม่ข่ายและเครือข่ายร่วมจัดเก็บรวบรวม
ข้อมูล วิเคราะห์ประมวลผล และจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน
พัฒนาเครือข่ายประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายเสนอ
ต่อสำนักงานฯ

2. รูปแบบและองค์ประกอบของเครือข่าย

เครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย
เป็นลักษณะเครือข่ายแบบจัดตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการ
ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของจังหวัดเชียงราย
ตามกรอบตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผลการจัดการศึกษาของ

ประเทศที่ดำเนินกิจกรรมการศึกษาฯ กำหนด มีสมาชิกเครือข่ายรวม 23 หน่วยงาน โดยมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นแม่ข่าย (Node) สมาชิกเครือข่ายประกอบด้วยสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับต่างๆ ในจังหวัด หน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น

3. การบริหารจัดการเครือข่าย

แม่ข่ายมีการบริหารจัดการเครือข่ายในรูปของคณะกรรมการ 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเครือข่าย และการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย และ 2) คณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นแม่ข่าย ในระดับจังหวัด และทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ ทั้ง 2 คณะด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย

1. เร่งสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่สมาชิกเครือข่ายในการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย เช่น การกำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจ การเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับสมาชิกเครือข่ายเพื่อร่วมดำเนินการกับแม่ข่ายด้วยความสมัครใจ

2. ควรมีมาตรการส่งเสริมการนำร่องรักษาสถานภาพเครือข่ายให้เกิดความยั่งยืน เช่น การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง กำหนดกิจกรรมให้เครือข่ายได้มีโอกาส

พบປະແລກເປີ່ຍນໜຶ່ງກັນແລະກັນ

3. ควรสนับสนุนให้เกิดการขยายผลเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเชื่อมโยงให้เป็นเครือข่ายประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ เช่น ใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของเครือข่ายให้เห็นประโยชน์ในเชิงรูปธรรม

4. ควรมีการสำรวจตรวจสอบเพิ่มเติมหน่วยงานที่จัดการศึกษาและส่งเสริมการจัดการศึกษาในพื้นที่ ที่อาจยังไม่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย เพื่อขยายวงเครือข่ายให้กว้างขวาง ในทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา และทุกลังกัดเพื่อความร่วมมือในอนาคตต่อไป

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ๑-๗

สารบัญ ๘

สารบัญตาราง ๙

สารบัญภาพ ๑๐

บทที่ ๑ บทนำ ๑

หลักการและเหตุผล ๑

วัตถุประสงค์ของโครงการ ๓

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน ๔

ขอบเขตการดำเนินงานโครงการ ๖

วิธีดำเนินการโครงการ ๖

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๘

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๙

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่าย ๙

ความหมายของเครือข่าย ๙

องค์ประกอบของเครือข่าย ๑๒

ประเภทของเครือข่าย ๑๔

แนวทางในการสร้างเครือข่าย ๑๘

การสร้างรักษาเครือข่าย ๒๐

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายเพื่อความยั่งยืน ๒๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของจังหวัดเชียงราย	27
บทที่ ๓ การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย.....จากอดีต สู่ปัจจุบัน	31
พัฒนาการทางด้านการศึกษาของจังหวัดเชียงราย	31
สภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดเชียงรายในปัจจุบัน	33
หน่วยงานที่จัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย	39
ระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย	42
บทที่ ๔ ผลการสังเคราะห์ระบบเครือข่ายการประเมินผล การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย	49
แนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่าย	50
รูปแบบและองค์ประกอบของเครือข่าย	53
การบริหารจัดการเครือข่าย	56
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ในรูปแบบเครือข่าย	57
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	59
การอภิปรายผล	61
แนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่าย	61
รูปแบบและองค์ประกอบของเครือข่าย	63

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การบริหารจัดการเครือข่าย	64
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเครือข่าย	64
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาเครือข่าย	65
สนับสนุนการประเมินผลการจัดการศึกษา	
ของประเทศไทย	
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	69
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและ	
คณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและ	
การประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย	
ทำเนียบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา	
ในจังหวัดเชียงราย	78

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา ในสถานศึกษาทุกลังกัด จำแนกตามอำเภอ ปี พ.ศ. 2550	35
ตารางที่ 2 จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา ในสถานศึกษาทุกลังกัด จำแนกตามอำเภอ ปี พ.ศ. 2550	36
ตารางที่ 3 จำนวนสถานศึกษา จำแนกตามลังกัด เป็นรายอำเภอ ปีการศึกษา 2550	37
ตารางที่ 4 จำนวนครุ จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา เพศ และลังกัด ปีการศึกษา 2550	38
ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันของระบบติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย	43

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน	5
ภาพที่ 2	แผนที่แสดงเขตการปกครองในจังหวัดเชียงราย	30
ภาพที่ 3	หน่วยงานที่จัดการศึกษาและ ส่งเสริมการจัดการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย	41
ภาพที่ 4	เครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย (โดยความร่วมมือระหว่าง สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทยและ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)	55

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการโครงการ

1. หลักการและเหตุผล

การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา นับเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการพัฒนาการจัดการศึกษาภายใน ให้กรอบการปฏิรูปการศึกษา รวมถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันกับนานาอารยประเทศได้ รวมถึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการผลักดันนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของประเทศกลับขาดความเป็นเอกภาพ ขาดความเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและนอกกระทรวง การรายงานข้อมูลผลการจัดการศึกษา ของแต่ละหน่วยงานยังขาดความเป็นระบบ ความล่มบูรณาภูมิต้องของข้อมูล รวมถึงความต่อเนื่อง บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อนของหน่วยงาน ที่จัดเก็บข้อมูล ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้รับไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์

ในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และทันการณ์แห่งที่ควร

สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศไทยตามกรอบนโยบายการศึกษาของชาติ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ครอบคลุมการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา และทุกลังกัดทั้งหน่วยงานภายใต้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว กองประกันปัญหาเรื่องระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่กล่าวมาข้างต้น ในปีงบประมาณ 2550 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สำนักงานฯ ดำเนินการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยให้สามารถเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ ข้อมูลร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยทุกระดับและประเภทการศึกษาเป็นแกนกลาง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของระบบการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

จากการกิจที่ได้รับมอบหมายโดยกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา จึงได้เริ่มดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 เป็นต้นมา และกำหนดเป้าหมายหลักดำเนินการ

ใน 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1. พัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน สำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย ใน 5 ด้าน คือ 1) ความครอบคลุม ทั่วถึงและเพียงพอ 2) ความสมอภาค 3) คุณภาพ 4) ประสิทธิภาพ และ 5) ประสิทธิผลของการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศไทย รวม 49 ตัวชี้วัด 2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลตามกรอบตัวชี้วัดที่กำหนด 3. พัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่ ส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงาน และ 4. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องรองรับกับการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย

ในส่วนของการพัฒนาเครือข่ายการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่ส่วนภูมิภาค สำนักงานฯ ได้เริ่มดำเนินงาน ในปี 2552 ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด กระจายใน 4 ภูมิภาค เพื่อสนับสนุนการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของจังหวัดและประเทศไทยต่อไป สำหรับการพัฒนาเครือข่ายในภาคเหนือ สำนักงานฯ กำหนดเลือก นำร่องพัฒนาเครือข่ายจังหวัดเชียงรายเป็นแห่งแรก

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด ให้ครอบคลุมหน่วยงานทุกระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งครอบคลุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องสำหรับ

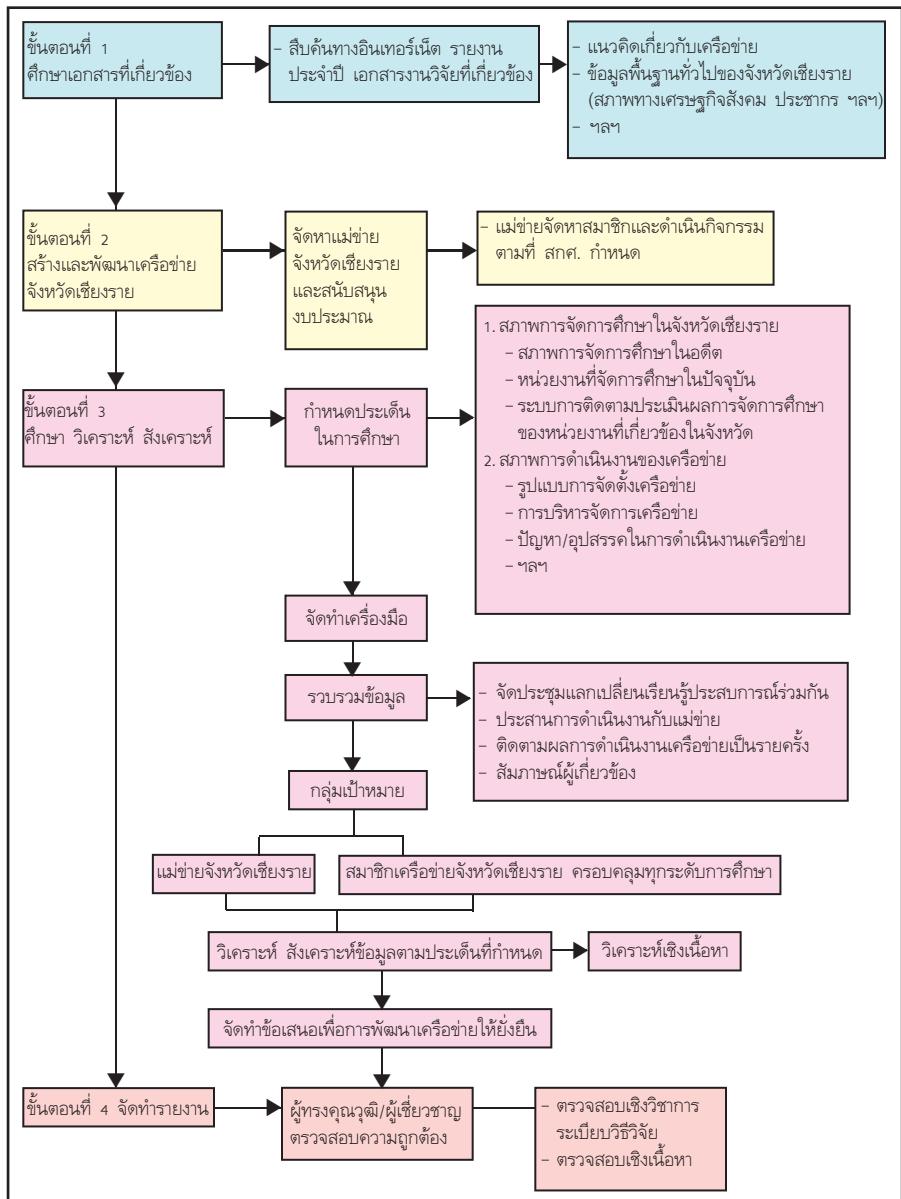
สนับสนุนการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของจังหวัดและประเทศ

2. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์รูปแบบการจัดตั้ง การบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่าย ซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครือข่ายให้มีความยั่งยืนต่อไป

3. กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

4. ขอบเขตการดำเนินงานโครงการ

ในปี 2552 สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา ได้นำร่องพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับจังหวัด ใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ สำนักงานฯ กำหนดเลือกจังหวัดเชียงรายเป็นต้นแบบในการนำร่องเป็นแม่ข่าย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาครอบคลุมทุกระดับและประเภทการศึกษา และหลักหลายสังกัดอย่างครบถ้วน

5. วิธีดำเนินการโครงการ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย รูปแบบการจัดตั้งและการบริหารจัดการเครือข่าย ฯลฯ

2. สร้างและพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ประสานสถานบันอุดมศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมเป็นแม่ข่าย

2.2 ประชุมซึ่งแสดงสร้างความเข้าใจกับแม่ข่าย

2.3 ร่วมกับแม่ข่ายจัดประชุมซึ่งแสดงสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

2.4 เม่ข่ายสำรวจความสมัครใจของหน่วยงาน เพื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

2.5 ประสานแม่ข่ายจัดทำข้อเสนอโครงการเสนอให้สำนักงานฯ พิจารณาเพื่อการสนับสนุนงบประมาณแก่แม่ข่าย และกำหนดกิจกรรม/แผนปฏิบัติงานการดำเนินงานเครือข่ายในพื้นที่ร่วมกับแม่ข่าย

2.6 สำนักงานฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอขออนุมัติโครงการ และดำเนินการลงนามสัญญาร่วมกับแม่ข่ายเพื่อให้แม่ข่ายดำเนินโครงการตามที่เสนอ

3. สำนักงานฯ ทำการสำรวจรวมข้อมูล โดย

3.1 จัดประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งในระดับพื้นที่และส่วนกลาง ระหว่างสำนักงานฯ แม่ข่าย สมาชิกเครือข่าย รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 สืบค้นข้อมูล/องค์ความรู้จากทางอินเทอร์เน็ตและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 สัมภาษณ์แม่ข่ายและตัวแทนสมาชิกเครือข่าย

4. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นการวิจัยที่กำหนด

5. ยกร่างรายงานการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยผู้ทรงคุณวุฒิและ/หรือแม่ข่าย สมาชิกเครือข่าย

7. ปรับปรุงแก้ไขรายงานให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ และจัดพิมพ์รายงานเผยแพร่สู่สาธารณะ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เมื่อข่ายและสมาชิกเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดครอบคลุมหน่วยงานที่จัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ที่ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายกับสำนักงานฯ เพื่อดำเนินการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย

2. ได้รับทราบรูปแบบการจัดตั้ง การบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำรายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่าย การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นในการศึกษา รูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาเครือข่ายในแต่ละพื้นที่ซึ่ง มีบริบทที่แตกต่างกัน จึงได้ศึกษาองค์ความรู้จากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่าย

1. ความหมายของเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ให้ความหมายของ เครือข่าย หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือ สถาบันใดๆ ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากัน ภายใต้ วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างโดยย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็น ระบบ...กลุ่มเครือข่ายนี้ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำ กิจกรรมร่วมกัน ดังนั้น เครือข่ายจึงมีได้หลายระดับ ตั้งแต่

การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกต่อปัจเจก การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจก กับกลุ่ม การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม หรือแม้กระทั่งการ เชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายต่อเครือข่ายกล้ายเป็นเครือข่ายอย่างภายใต้ เครือข่ายใหญ่

ชนิภูรุ ภณจนรังสินทร์ (2547) สรุปความหมายของ เครือข่าย คือ กลุ่ม/องค์กรหลายๆ กลุ่มมาร่วมตัวกัน ประสาน เชื่อมโยง สร้างความล้มพันธ์ ถักทอ สร้างสรรค์กิจกรรมบน พื้นฐานของความเอื้ออาทร เกิดพลังในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ทุกองค์กร และชุมชนเข้มแข็ง หัวใจของเครือข่าย คือ การเชื่อม ความล้มพันธ์ พลังของเครือข่าย คือ เป้าหมายและความพยายามที่ จะทำให้บรรลุเป้าหมาย

กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย สำนักงานส่งเสริม สวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และ ผู้สูงอายุ (ที่มา <http://oppn.opp.go.th/research01.php>) ให้ ความหมายของเครือข่าย (Network) ว่า คือ การเชื่อมโยงของกลุ่ม ของคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจ ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคน ในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของ ความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

ประเด็นสำคัญของนิยามข้างต้น คือ

1. ความล้มพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายต้องเป็นไปโดย สมัครใจ

2. กิจกรรมที่ทำในเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมหรือ
แลกเปลี่ยนชี้งันและกัน

3. การเป็นสมาชิกเครือข่ายต้องไม่มีผลกระทบต่อความ
เป็นอิสระหรือความเป็นตัวของตัวเองของคนหรือองค์กรนั้นๆ

Boissevain and Mitchell (1973) ในทางสังคมวิทยา
เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่แตกต่างไป
จากกลุ่ม โดยที่กลุ่มจะมีขอบเขตที่ชัดเจน รู้ว่าใครเป็นสมาชิก ใคร
ไม่ใช่สมาชิก มีความเป็นรูปธรรม มองเห็นได้ มีโครงสร้างทางสังคม
ในระดับหนึ่ง แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มี
ขอบเขต การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายอาจจะมองเห็น
และมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมก็ได้ สาระของการเชื่อมโยงระหว่างกันที่
จะช่วยให้มองเห็นรูปธรรมของเครือข่ายมี 3 ลักษณะ คือ เครือข่าย
การแลกเปลี่ยน เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์
ในการอยู่ร่วมกัน เครือข่ายไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว อาจมีการ
ออกแบบโครงสร้างขึ้นมาทำหน้าที่سانความสัมพันธ์ระหว่างคน/กลุ่ม
องค์กรให้ต่อเนื่อง แต่ในเครือข่ายไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว อาจมีการ
ตั้งนั้นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่ายได้พอยๆ กัน
กว่ากลุ่ม/องค์กรมากนัก

Paul Starkey (1997) ให้ความหมายของเครือข่ายว่า คือ
กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมควรใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน
หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกยังคง
มีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตน การสร้างเครือข่าย

เป็นการทำให้บุคคลและองค์กรที่กระจัดกระจายได้ติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ อีกทั้งให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันสนับสนุนเพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระ มากกว่าสร้างการค้าสมาคมแบบพึ่งพิง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เครือข่าย คือ กลุ่มคน องค์กร สถาบัน หรือหน่วยงาน ที่ประสานสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันด้วยความสมัครใจ ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่ง ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนข่าวสาร กัน ในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระ ในการดำเนินกิจกรรมของตน

2. องค์ประกอบของเครือข่าย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ : 2543)

เครือข่ายเทียม (Pseudo network) หมายถึง เครือข่ายชนิดที่เราลงผิดคิดว่าเป็นเครือข่าย แต่แท้จริงแล้วเป็นแค่การซุမนุม พบประสังสรรค์ระหว่างสมาชิก โดยที่ต่างคนต่างก็ไม่ได้มีเป้าหมายร่วมกัน และไม่ได้ตั้งใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการรวมกลุ่มแบบไฮโลสาระพา หรือรวมกันตามกระแสนิยมที่ไม่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน ลักษณะของเครือข่ายลวงจจะไม่มีการสานต่อระหว่างสมาชิก ดังนั้น การทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของเครือข่ายจึงมีความสำคัญ เพื่อช่วยให้สมาชิกสามารถสร้างเครือข่ายแท้แทนการสร้างเครือข่ายเทียม

เครือข่าย (แท้) มีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 7 ประการ ด้วยกัน คือ

1. มีการรับรู้และมุ่งมองที่เหมือนกัน (common perception) หมายถึง สมาชิกในเครือข่ายต้องมีความรู้สึกนึงกิดและการรับรู้

ร่วมกันถึงเหตุผลการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย ซึ่งจะส่งผลให้สามารถเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (common vision) หมายถึง การมองเห็นภาพของจุดมุ่งหมายในอนาคต.r่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การรับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกัน และการมีเป้าหมายที่จะไปด้วยกัน จะช่วยทำให้กระบวนการเคลื่อนไหวมีพลัง เกิดเอกภาพลดความขัดแย้งภายในได้

3. การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (mutual interests/benefits) หมายถึง การรวมเป็นเครือข่ายต้องตั้งอยู่บนฐานของผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน ซึ่งรวมถึงทั้งที่เป็นตัวเงินและที่ไม่ใช่ตัวเงินด้วย แม้ผลประโยชน์ที่แตกต่างคนได้รับอาจมากน้อยต่างกันแต่ทุกคนต้องได้รับประโยชน์ ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้สามารถเข้าร่วมปฏิบัติการจริงในเครือข่าย

4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (all stakeholders participation) หมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในเครือข่าย ที่จะทำให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำ นับเป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย จึงควรเป็นไปในลักษณะของความเท่าเทียมกันในฐานะของหุ้นส่วนของเครือข่าย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ

5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (complementary relationship) หมายถึง สมาชิกในเครือข่ายต่างต้องเสริมสร้าง

ซึ่งกันและกัน โดยที่จุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยแก้ไขจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์จากการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายมากกว่าการไม่สร้างเครือข่ายแต่ต่างคนต่างอยู่

6. การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (interdependence) หมายถึงด้วยธรรมชาติจากข้อจำกัดของสมาชิกเครือข่ายทั้งด้านทรัพยากร ความรู้ เงินทุน กำลังคน ฯลฯ สมาชิกเครือข่ายจึงไม่สามารถ ดำรงอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ด้วยตัวเอง การจะทำให้เป้าหมายร่วม สำเร็จได้นั้น สมาชิกเครือข่ายต่างจำเป็นต้องพึ่งพา กันเพื่อเสริมสร้าง ซึ่งกันและกัน

7. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (interaction) หมายถึง สมาชิกเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกด้วยกัน เช่น การติดต่อพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น การจัดกิจกรรมประชุมสัมมนา ร่วมกัน จะช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงกันและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. ประเภทของเครือข่าย

เครือข่ายแต่ละเครือข่ายต่างมีจุดเริ่มต้น หรือถูกสร้างมาด้วย วิธีการต่างๆ กัน สามารถแบ่งชนิดของเครือข่ายออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (ธนา ประมุขกุล : 2544)

1. เครือข่ายที่เกิดโดยธรรมชาติ

เครือข่ายชนิดนี้มักเกิดจากการที่ผู้คนมีใจตรงกัน ทำงาน คล้ายคลึงกันหรือประสบกับสภาพปัญหาเดียวกันมาก่อน เข้ามาร่วมตัว กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ ร่วมกันและทาง

ทางเลือกใหม่ที่ดีกว่า การดำรงอยู่ของกลุ่มสมาชิกในเครือข่ายเป็นแรงกระตุ้นที่เกิดขึ้นภายใต้ตัวสมาชิกเอง (ฉันทะ) เครือข่ายเช่นนี้มักเกิดขึ้นในพื้นที่ อาศัยความเป็นเครือญาติ เป็นคนในชุมชนหรือมาจากภูมิลำเนาเดียวกันที่มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่คล้ายคลึงกันมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มโดยจัดตั้งเป็นชุมชนที่มีกิจกรรมร่วมกันก่อน เมื่อมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจึงขยายพื้นที่ดำเนินการออกไป หรือมีการขยายเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ของกลุ่มมากขึ้น ในที่สุดก็พัฒนาขึ้นเป็นเครือข่ายเพื่อให้ครอบคลุมต่อความต้องการของสมาชิกได้กว้างขวางขึ้น

เครือข่ายประเภทนี้ มักใช้เวลากรอบร่างสร้างตัวที่ยาวนาน แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว มักจะเข้มแข็ง ยั่งยืนและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น

2. เครือข่ายจัดตั้ง

เครือข่ายจัดตั้งมักจะมีความเกี่ยวพันกับนโยบายหรือการดำเนินงานของภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ การจัดตั้งอยู่ในกรอบความคิดเดิมที่ใช้กลไกของรัฐผลักดันให้เกิดงานที่เป็นกฎธรรมโดยเร็ว และส่วนมากภาคีหรือสมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่ายมักจะไม่ได้มีพื้นฐานความต้องการ ความคิด ความเข้าใจ หรือมุมมองในการจัดตั้งเครือข่ายที่ตรงกันมากก่อนที่จะเข้ามาร่วมตัวกัน เป็นการทำงานเฉพาะกิจชั่วคราวที่ไม่มีความต่อเนื่อง และมักจะจางหายไปในที่สุด เว้นแต่ว่าเครือข่ายจะได้รับการซึ่งแน่ที่ดี ดำเนินงานเป็นขั้นตอนจนสามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เกิดเป็นความผูกพันระหว่างสมาชิกจนนำไปสู่การพัฒนาเป็นเครือข่ายที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม เมื่อกลุ่มสมาชิกจะยังคงรักษาสถานภาพของเครือข่ายไว้ได้ แต่เมื่อแนวโน้มที่จะลดขนาด

ของเครือข่ายลงมือเปรียบเทียบระยะก่อตั้ง

3. เครือข่ายวิัฒนาการ

เป็นการถือกำเนิดโดยไม่ได้เป็นไปตามธรรมชาติตั้งแต่แรก และไม่ได้เกิดจากการจัดตั้งโดยตรงแต่มีกระบวนการพัฒนา ผสมผสานอยู่ โดยเริ่มที่กลุ่มบุคคล/องค์กรมาร่วมกันด้วย วัตถุประสงค์กว้างๆ ในกรณีที่สนับสนุนกันและเรียนรู้ไปด้วยกัน โดยยังไม่ได้สร้างเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เฉพาะที่ชัดเจนนัก หรืออีก ลักษณะหนึ่งคือถูกจุดประกายความคิดจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็น การได้รับฟัง หรือการนำไปได้เห็นการดำเนินงานของเครือข่ายอื่นๆ มาแล้วเกิดความคิดที่จะรวมตัวกัน สร้างพันธสัญญาเป็นเครือข่าย ช่วยเหลือและพัฒนาตนเอง เครือข่ายที่ว่านี้แม้จะไม่ได้เกิดจาก แรงกระตุ้นภายในโดยตรงตั้งแต่แรก แต่ถ้าสามารถมีความตั้งใจจริง ที่เกิดจากจิตสำนึกที่ดี เมื่อได้รับการกระตุ้นและสนับสนุน ก็จะสามารถพัฒนาต่อไปจนกลายเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งทำงานเดียวกัน กับเครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เครือข่ายในลักษณะนี้พบเห็นอยู่ มากما เช่น เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น

4. ปรัชญาการสร้างเครือข่าย

การสร้างเครือข่ายต้องคำนึงถึงเสมอว่า “เครือข่าย” เป็น กระบวนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ การนำ เครือข่ายต้องมี LINK หมายถึง “การเชื่อมโยง”

L – Learning การเรียนรู้

I – Investment การลงทุน

N – Nature การฟูมฟักบำรุง

G (K) – Give การรักษาสัมพันธภาพ

ซึ่งรวมกันเป็นคำว่า LINK หมายถึงการเชื่อมโยง

5. ความจำเป็นที่ต้องมีเครือข่าย

การพัฒนาการแก้ปัญหาได้ฯ ที่ใช้วิธีดำเนินงานในรูปแบบที่ลึกล้ำทอดกันเป็นวัฒนธรรมภายนอก หน่วยงานหรือองค์กรเดียวกัน จะมีลักษณะไม่ต่างจากการปิดประเทศที่ไม่มีการติดต่อสื่อสารกับภายนอก การดำเนินงานภายใต้กรอบความคิดเดิม อาศัยข้อมูลข่าวสารที่ให้ไว้อย่างจำกัด ใช้ทรัพยากรหือสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอจะหาได้ใกล้มือ หรือถ้าจะออกแบบใหม่ ก็ต้องใช้เวลาเน่านมาก จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอย่างยิ่งและไม่อาจแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้

การสร้าง “เครือข่าย” สามารถช่วยแก้ปัญหาข้างต้นได้ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กรได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรวมทั้งบทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่อยู่นอกหน่วยงานของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เสมือนการเปิดประตูสู่โลกภายนอก

4. แนวทางในการสร้างเครือข่าย (Starkey : 1997)

1. เชิญองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมประชุม โดยมีหัวข้อ การประชุมที่่น่าสนใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมหรือเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกัน มอบหน้าที่ในการบริหารจัดการการประชุมให้กับบรรดาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันรับผิดชอบ การหาข้อตกลงร่วมในกิจกรรมที่เป็นผลประโยชน์ร่วมดังกล่าว

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่าย ทิศทาง กิจกรรมหลัก และคุณสมบัติของสมาชิกให้ชัดเจน โดยให้สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดด้วย เพื่อป้องกันการครอบงำจากกลุ่มคนบางกลุ่ม ทั้งนี้ควรมีการทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของลังคอมและความต้องการของสมาชิก

3. จัดตั้งกลุ่มแกนของเครือข่ายที่ป่วยนาตัวเข้ามาทำหน้าที่ประสานงาน จัดการ และส่งกำลังบำรุงให้กับสมาชิก ซึ่งต้องไม่ติดอยู่กับกิจกรรมประจำวันขององค์กรตัวเองและกลุ่มแกนต้องดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ต้องมีการหมุนเวียนเปลี่ยนกลุ่มผู้นำเครือข่าย เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของสมาชิก และป้องกันการผูกขาดอำนาจ

4. ความรู้สึกมีส่วนเป็นเจ้าของและความผูกพันที่เหนียวแน่น มีส่วนอย่างสำคัญต่อความสำเร็จของเครือข่าย ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การเลือกกิจกรรม และวิธีการทำงานของเครือข่ายในลักษณะประชาธิปไตย

5. เครือข่ายต้องมีวิธีการจัดทำและจัดการทรัพยากร เพื่อความมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนกิจกรรมของเครือข่ายและความ

สามารถในการพึ่งตนเอง ทรัพยากรน้ำไม่ได้หมายถึงเงินทุนเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมไปถึงคุณภาพของสมาชิก วิธีการจัดการแบบ มีส่วนร่วม เทคนิคโนโลยีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ

6. ทำให้เครือข่ายมีสถานภาพถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ เครือข่ายและผู้นำเครือข่ายได้รับการสนับสนุน และความไว้วางใจ จากสมาชิกเครือข่าย อีกทั้งยังได้สามารถดำเนินงานได้ก้าวข้าม อาจ มีชื่อและสัญลักษณ์ของเครือข่ายเพื่อให้เป็นที่จดจำได้ง่าย และอาจส่ง ข่าวสารไปให้กับบุคคลเป้าหมายที่สามารถให้การรับรองเครือข่ายได้

7. ควรสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายกับ เครือข่าย เพื่อเสริมให้เครือข่ายมีความเข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งมีได้ทั้ง ทางเน�รน แนวตั้ง หรือในภูมิภาคต่างระดับกัน การเชื่อมเครือข่าย ทำได้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ด้วยการมีกิจกรรม ร่วมกันหรือเป็นตัวแทนร่วมกันในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการที่ เกี่ยวข้อง และการร่วมกันประสานงานการประชุม

8. ควรมีการติดตามผลและประเมินผลเป็นประจำสม่ำเสมอ และถี่ถ้วน โดยดูความสอดคล้องของแผนการทำงานกับวัตถุประสงค์ ความก้าวหน้าและความสำเร็จของเครือข่ายในแต่ละระยะ ทั้งนี้ ควรให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดวิธี และ เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพของกิจกรรมเครือข่าย และร่วมเรียนรู้ตลอด กระบวนการการติดตามและประเมินผล

9. ควรมีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการจัดการเครือข่าย ให้กับองค์กรแกน และผู้นำเครือข่ายสม่ำเสมอ

10. ถ้าวัตถุประสงค์ของเครือข่ายดี การเชื่อมโยงภายในเครือข่าย
เหมาะสม เอื้อให้เกิดความเคลื่อนไหวของกิจกรรมและความแข็งขัน
ของสมาชิก โครงการหรือกิจกรรมมีลักษณะกระจายอำนาจไป
ให้กับมวลสมาชิกที่ได้รับประโยชน์ การดำเนินงานของเครือข่ายจะนำไป
สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ในที่สุด

5. การชี้แจงรักษาเครือข่าย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ : 2543)

ทราบได้ที่การกิจกรรมรักษาเครือข่ายยังไม่สำเร็จ ย่อมมีความจำเป็น
ที่จะต้องรักษาเครือข่ายไว้ และประคับประครองให้เครือข่ายสามารถ
ดำเนินการต่อไปได้ และบางกรณีหลังจากเครือข่ายได้บรรลุ
ผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ก็จำเป็นต้องรักษาความสำเร็จของ
เครือข่ายไว้ หลักการรักษาความสำเร็จของเครือข่าย มีดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมร่วมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2. มีการรักษาลักษณะภาพที่ต้องห่วงสมาชิกเครือข่าย
3. กำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจ
4. จัดทำทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอ
5. ให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ไขปัญหา
6. มีการสร้างผู้นำรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง

1) การจัดกิจกรรมร่วมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

เครือข่ายจะก้าวไปสู่ช่วงชีวิตที่ถูกถอยหากไม่มีกิจกรรมใดๆ
ที่สมาชิกของเครือข่ายสามารถกระทำการร่วมกัน ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อ
ไม่มีกิจกรรมก็ไม่มีกลไกที่จะดึงสมาชิกเข้าหากัน สมาชิกของเครือข่าย
ก็จะไม่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กัน เมื่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกลดลง

ก็ส่งผลให้เครือข่ายเริ่มอ่อนแอ สมาชิกจะเริ่มสนใจในการคงอยู่ของเครือข่าย บางคนอาจพาลคิดไปว่าเครือข่ายล้มเลิกไปแล้ว

ความยั่งยืนของเครือข่ายจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งกิจกรรมดังกล่าวถูกยกเป็นแบบแผน (pattern) ของการกระทำที่สมาชิกของเครือข่ายยอมรับโดยทั่วทั้น ด้วยเหตุนี้ การที่จะรักษาเครือข่ายไว้ได้ต้องมีการกำหนดโครงสร้างและตารางกิจกรรมไว้ให้ชัดเจน ทั้งในเบื้องต้น ความถี่ และต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจเพียงพอที่จะดึงดูดสมาชิกให้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมเดียวที่ใช้สำหรับสมาชิกทุกคน ให้สำรวจดูความต้องการเฉพาะของสมาชิกในระดับย่อยลงไปในแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม กล่าวคือควรจะมีกิจกรรมย่อยที่หลากหลายเพียงพอที่จะตอบสนองความสนใจของสมาชิกกลุ่มย่อยในเครือข่ายด้วย โดยที่กิจกรรมเหล่านี้ก็ยังต้องอยู่ในทิศทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของเครือข่าย กิจกรรมเหล่านี้อาจจัดในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การวางแผนงานร่วมกัน การพบปะเพื่อประเมินผลร่วมกันประจำทุกเดือน ฯลฯ หรือจัดในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น จัดกิฟฟาร์นิชทนาการระหว่างสมาชิก จัดงานประเพณีท้องถิ่นร่วมกัน เป็นต้น ในกรณีที่เครือข่ายครอบคลุมพื้นที่ที่กว้างขวางมาก กิจกรรมไม่ควรรวมศูนย์อยู่เฉพาะส่วนกลาง ควรกระจายจุดพบปะสังสรรค์หมุนเวียนกันไปเพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมได้โดยสะดวก

2) การรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่าย

สัมพันธภาพที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการรักษาเครือข่ายให้ยั่งยืนต่อไป ความสัมพันธ์ที่ดีเป็นสมือน้ำมันที่คอยหล่อลื่นการทำงานร่วมกันให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เมื่อได้ที่สมาชิกของเครือข่ายเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจกัน หรือเกิดความขัดแย้งระหว่างกันโดยหาข้อตกลงไม่ได้ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิก ก็จะเริ่มแตกร้าว ซึ่งหากไม่มีการแก้ไขอย่างทันท่วงที ก็จะนำไปสู่ความเลื่อมถอยและความลื้นสุดลงของเครือข่ายได้ ดังนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกโดยเฉพาะ และควรจัดอย่างสม่ำเสมอไม่ใช่จัดในช่วงที่มีปัญหาเกิดขึ้นเท่านั้น

นอกจากนี้ สมาชิกของเครือข่ายพึงตระหนักรถึงความสำคัญของการรักษาสัมพันธภาพ เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง หรือความไม่เข้าใจกันที่อาจเกิดขึ้น สมาชิกควรแสดงความเป็นมิตรต่อกัน เมื่อเกิดความขัดแย้งต้องรีบแก้ไขและดำเนินการไกล่เกลี่ยให้เกิดความเข้าใจกันใหม่ นอกจากนี้ ควรมีมาตรการป้องกันปัญหาที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างกัน เช่น ในการจัดโครงสร้างองค์กรควรแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และไม่ซ้ำซ้อน การกำหนดเป้าหมายการทำงานที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน การจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ การกำหนดผู้นำที่เหมาะสม การกำหนดกติกาอันเป็นที่ยอมรับร่วมกัน เป็นต้น

3) การกำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจ

สามารถจะยังเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายตราบเท่าที่ยังมีสิ่งจูงใจเพียงพอที่จะดึงดูดให้เข้าไปมีส่วนร่วม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดกลไกบางประการที่จะช่วยจูงใจให้สมาชิกเกิดความสนใจอย่างเข้ามีส่วนร่วม ซึ่งตามทฤษฎีแรงจูงใจแล้ว ปัจเจกต่างก็มีสิ่งจูงใจที่ต่างกัน ดังนั้นควรทำการวิเคราะห์เพื่อปั่นชี้ถึงแรงจูงใจที่แตกต่างหลากหลายในแต่ละบุคคล แล้วทำการจัดกลุ่มของสิ่งจูงใจที่ใกล้เคียงกันออกเป็นกลุ่มๆ อาทิ ค่าตอบแทน เกียรติยศชื่อเสียง การยอมรับ ฯลฯ อันจะนำไปสู่มาตรการในการสร้างแรงจูงใจสำหรับบุคคลในแต่ละกลุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง

ถ้าจำเป็นจะต้องให้ค่าตอบแทนเพื่อเป็นสิ่งจูงใจ ควรเป็นการเลิกเปลี่ยนกับผลงานมากกว่าการให้ผลตอบแทนในลักษณะเด玛จ่าย กล่าวคือผู้ที่รับค่าตอบแทนต้องสร้างผลงานเพื่อเป็นการเลิกเปลี่ยน โดยผลงานที่ได้ต้องสนับสนุนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเครือข่าย และควรมีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน เพื่อสร้างทักษะผูกพันระหว่างผู้รับทุนและผู้ใช้ทุน การให้ค่าตอบแทนก็ไม่ควรให้ทั้งหมดในวดีียว ทั้งนี้เพื่อให้มีการปรับลดค่าตอบแทนได้หากผู้รับทุนไม่ดำเนินการตามสัญญา

ในกรณีที่ต้องการให้เกียรติยศและชื่อเสียงเป็นสิ่งจูงใจ โดยเฉพาะในงานพัฒนาสังคมที่มักจะไม่มีค่าตอบแทนการดำเนินงานจำเป็นต้องหาสิ่งจูงใจอื่นมาชดเชยสิ่งตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ตามทฤษฎีของ Maslow ความต้องการการยกย่องจากผู้อื่น (esteem

needs) ที่อยู่ในรูปของอำนาจเกียรติยศชื่อเสียง หรือสถานะทางสังคม เป็นลิ่งที่นำมาใช้จุงใจได้ อาจทำเป็นรูป “สัญลักษณ์” บางอย่าง ที่สื่อถึงการได้รับเกียรติยศ การยกย่องและมีคุณค่าทางสังคม เช่น การประกาศเกียรติยศ เข็มเชิดชูเกียรติ โลเกียรติยศ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์เหล่านี้ต้องมีคุณค่าเพียงพอให้เข้าบรรนาอย่างที่จะได้ และความมีเกียรติยศหลายระดับที่จุงใจสมาชิกเครือข่ายให้ร่วมมือลงแรงเพื่อไต่เต้าไปสู่ระดับที่สูงขึ้นต่อไป ซึ่งจะช่วยให้เกิดความต่อเนื่อง และความมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่รายชื่อคนกลุ่มนี้อย่างกว้างขวาง

4) การจัดทำทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ

ท้ายเครือข่ายต้องหดดามาเนินการไป เนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานที่เพียงพอ ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และบุคลากร ที่สำคัญคือเงินทุนในการดำเนินงาน ซึ่งเปรียบเสมือนเลือดที่ไหลเวียนหล่อเลี้ยงเครือข่ายให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ เมื่อขาดเงินทุนเพียงพอที่จะจุนเจือ เครือข่ายอาจต้องปิดตัวลงในที่สุด หากได้รับการสนับสนุนจะต้องมีระบบตรวจสอบการใช้จ่ายอย่างรัดกุม และมีการรายงานผลเป็นระยะ หากการดำเนินงานไม่คืบหน้าอาจให้ระงับทันได้

5) การให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ไขปัญหา

เครือข่ายอาจเกิดปัญหาระหว่างการดำเนินงานได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายที่เพิ่งเริ่มดำเนินการใหม่ๆ การมีที่ปรึกษาที่ดีคอยให้คำแนะนำและค่อยช่วยเหลือจะช่วยให้เครือข่ายสามารถดำเนินการต่อไปได้ และช่วยหนุนเสริมให้เครือข่ายเกิดความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ความมีที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ เป็นแหล่งข้อมูล

ให้คุณภาพคันควร และช่วยอุปกรณ์ภาระการเป็นผู้นำให้กับสมาชิก เครือข่าย

๖) การสร้างผู้นำรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง

องค์กรหรือเครือข่ายที่เคยประสบความสำเร็จลับต้องประสบกับความล้มเหลวอย่างรุนแรงเมื่อเวลาผ่านไป เพราะไม่ได้ “สร้างคน” ขึ้นมา_rับไม่ผลัดต่อจากคนรุ่นก่อนเพื่อสานต่อภารกิจของ เครือข่าย จำเป็นต้องสร้างผู้นำรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง เครือข่ายต้องคัดเลือกคนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ทั้งด้านความรู้ความสามารถ การมีประสบการณ์ร่วมกับเครือข่ายและที่สำคัญ คือเป็นที่ยอมรับนับถือและสามารถเป็นศูนย์รวมใจของคนในเครือข่ายได้ ดำเนินการให้คนเหล่านี้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการทำงานที่เป็นสมาชิกแก่ หลัก เพื่อสืบสานหน้าที่ต่อไปเมื่อสมาชิกแก่หลักต้องหมดวาระไป

๖. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายเพื่อความยั่งยืน

๑. สมาชิกที่เข้าร่วมต้องเข้าใจเป้าหมายในการรวมตัวกันว่าจะ ก่อให้เกิดความสำเร็จในภาพรวม

๒. สร้างการยอมรับในความแตกต่างระหว่างสมาชิก ยอมรับ ในรูปแบบและวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิก

๓. มีกิจกรรมสม่ำเสมอและมากพอที่จะทำให้สมาชิกได้ทำงาน ร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่ต้องเน้นใจว่าทำได้ และกระจายงานได้ทั่วถึง ควร เลือกกิจกรรมที่ง่ายและมีแนวโน้มประสบผลสำเร็จ อย่าทำกิจกรรมที่ ยากโดยเฉพาะครั้งแรกๆ เพราะถ้าทำไม่สำเร็จอาจทำให้เครือข่ายที่เริ่ม ก่อตัวเกิดการแตกสลายได้

4. จัดให้มีและกระตุ้นให้มีการสื่อสารระหว่างกันอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ
5. สนับสนุนสมาชิกทุกกลุ่ม และทุกด้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เน้นการช่วยเหลือกกลุ่มสมาชิกที่ยังอ่อนแอด้วยความสามารถของตัวเองได้
6. สร้างความลัมพันธ์ของบุคลากรในเครือข่าย
7. สนับสนุนให้สมาชิกได้พัฒนางานอย่างเต็มกำลังตามคุณภาพและความชำนาญที่มีอยู่ โดยร่วมกันตั้งเป้าหมายในการพัฒนางานให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่ม ส่งผลให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เป็นพื้นฐานในการสร้างความหลากหลายและเข้มแข็งให้กับเครือข่าย
8. สร้างความลัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ระหว่างบุคลากรทุกรายระดับ ของสมาชิกในเครือข่ายในลักษณะความลัมพันธ์ฉันท์เพื่อน
9. จัดกิจกรรมให้สมาชิกใหม่ของเครือข่าย เพื่อเชื่อมต่อคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ในการสื่อบทบาทความเป็นเครือข่ายต่อไป
10. จัดให้มีเวทีระหว่างคนทำงานเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาในการทำงานด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน
11. จัดให้มีช่องทางการทำงานร่วมกัน การสื่อสารที่ง่ายต่อการเข้าถึงที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เช่น สร้างระบบการส่งต่องาน และสร้างเว็บไซต์เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของจังหวัดเชียงราย

“เห็นอสุตในสยาม ชาญเดนสามแผ่นดิน ถินวัฒนธรรมล้านนา ลำด่าพระราศดอยตุง” เป็นคำขวัญประจำจังหวัดเชียงราย เชียงรายเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของประเทศไทย ออยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือประมาณ 829 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 11,678.369 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,298,981 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ประเทศไทย
และประเทศไทยติดต่อกับประเทศลาว

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ประเทศไทยติดต่อกับประเทศไทย
ประเทศไทยติดต่อกับ ประเทศลาว และจังหวัดพะเยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศไทย
และจังหวัดเชียงใหม่

ภูมิประเทศล้วนใหญ่เป็นภูเขา มีเทือกเขาสลับซับซ้อนทางตอนเหนือของภาค ยอดตัวยาวต่อเนื่องจากเทือกเขาหิมาลัยและเทือกเขาในเดควันยุนนานของประเทศไทยจีนลงมาถึงแองก์ที่รับลุ่มน้ำน้ำตก แม่น้ำโขงและแม่น้ำลาว เส้นฝูงเป็นกำแพงกั้นพรอมเดนไทย ลาว และพม่า เชียงรายเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของภาคเหนือ มีลุ่มน้ำสำคัญ คือ ลุ่มน้ำกก อิง แม่ลาว แม่คำและแม่สาย โดยมีแม่น้ำกกไหลผ่านตัวเมืองเชียงรายเป็นแม่น้ำสายสำคัญ เชียงรายยังเป็นจุดแรกที่แม่น้ำโขงไหลผ่านเข้าสู่ประเทศไทย เริ่มต้นจากพรอมเดนไทย

ล้าและพม่า บริเวณสบรวมหรือสามเหลี่ยมทองคำ ผ่านเชียงแสนและเชียงของ ก่อนไหลออกสู่ประเทศลาว

นอกจากนี้ เชียงรายยังเป็นจังหวัดที่มีกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์ ซึ่งอยู่พเข้ามาสร้างเมืองเมื่อร้อยกว่าปีก่อน คนกลุ่มแรกที่อยู่พมาในยุคหนึ่งมีทั้งชาวไทยใหญ่ ไทลื้อ ไทเขิน ไวกัน ในต้นคริสตศตวรรษที่ 20 ชาวไทยภูเขาผู้ต่างๆ จากจีนก็ทยอยกันเดินทางมาถึงภาคเหนือของไทย กระจายกันอาศัยอยู่ตามดอยต่างๆ ในจังหวัดเชียงรายเรื่อยมาจนทุกวันนี้ จึงนับเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี เชื้อชาติ การแต่งกาย ฯลฯ

สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการปกครอง

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย ยังเน้นภาคเกษตรกรรมมาโดยตลอด โดยสาขาวิชาการผลิตที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ สาขาเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 21.4 ของผลิตภัณฑ์จังหวัด และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว 29,682 บาท พืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด คือ ข้าว ซึ่งสามารถเพาะปลูกได้ปีละ 2 ครั้ง ส่วนพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ที่นิยมเพาะปลูก ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง ถั่วลิสง กระเทียม ฯลฯ นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำปศุสัตว์เป็นรายได้เสริมจากการปลูกพืชอีกด้วย

ในส่วนของการปกครองและประชากร จากการสำรวจโดยสำนักงานสถิติจังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดเชียงรายแบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ แยกเป็น 124 ตำบล 1,751 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

1. อำเภอเมืองเชียงราย
2. อำเภอชุมทาง
3. อำเภอเชียงของ
4. อำเภอเชียงแสน
5. อำเภอเทิง
6. อำเภอป่าแดด
7. อำเภอพญาเม็งราย
8. อำเภอพาน
9. อำเภอเมืองจัน
10. อำเภอแม่ฟ้าหลวง
11. อำเภอแม่สรวย
12. อำเภอแม่สาย
13. อำเภอเวียงแก่น
14. อำเภอเวียงชัย
15. อำเภอเวียงป่าเป้า
16. อำเภอแม่ล้าว
17. อำเภอเวียงเชียงรุ้ง
18. อำเภอดอยหลวง

บทที่ 3

การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย..... จากอดีตสู่ปัจจุบัน

1. พัฒนาการทางด้านการศึกษาของจังหวัดเชียงราย

พัฒนาการทางด้านการศึกษาของจังหวัดเชียงรายในอดีต เป็นการศึกษาในวัด เริ่มต้นจากผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าฝึกตัว เป็นคิชช์ร์วัด และบรรพชาอุปสมบทตามวัยอันสมควร ดังนั้น บทบาทของศาสนาในการจัดการศึกษา จึงมีคุณลักษณะของ การขัดแยกลาบรอมป์มนิสัยด้านจรรยาเมารยา พร้อมกับความรู้ ในวิชาแขนงต่างๆ จึงนับว่าการศึกษาในสมัยโบราณได้บูรณาการและ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีคุณค่า แต่แล้วเชียงรายก็ต้องปรับตัว เพื่อเข้าสู่การศึกษาอย่างใหม่ ในปี พ.ศ. 2431 ศาสตราจารย์ด้านเยียล แมคกิลวารี (Dr.Danial Mc.Ilvary) ได้เดินทางเผยแพร่ศาสนา ที่เชียงรายและได้ตั้งโรงเรียนแห่งหนึ่ง ชื่อว่า “Chiang Rai Boy's School” และในปี พ.ศ. 2457 โรงเรียนดังกล่าวได้เปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ ดร.วิลเลียม เอ บริกล์ จึงใช้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนบริกล์อนุสรณ์” ซึ่งขณะนั้นการศึกษายังให้โอกาสแต่เพียงชายเท่านั้น และระหว่างปี พ.ศ. 2457-2460 คณะมิชชันนารีได้จัดตั้ง

โรงเรียนสำหรับผู้พูดถูงชี้นอิกแห่งซึ่วว่า “โรงเรียนสตรีวิชาการ” โดยเน้นความเสมอภาคทางการศึกษาของชายและหญิง

โรงเรียนในเชียงรายขณะนี้ 乃ระยະແຮກເປີດສອນເພື່ອງ
ຮະດັບມູລຄືກົກຊາປີທີ່ 1 ແລະປີທີ່ 2 ແລະປະຄົມຄືກົກຊາ (ປະຄົມຄືກົກຊາ
ປີທີ່ 1-3) ພາກຕ້ອງກາຈະຄືກົກຊາຕ່ວະດັບມັນຍິນໃນຮະຫວ່າງຊ່ວງປີ
ພ.ສ. 2445-2464 ຈະຕ້ອງໄປຄືກົກຊາຕ່ວຍັງຈັງຂວັດເຊີຍໃໝ່ທີ່
ກຽງເທັມທານຄຣ ແລະໃນປີ ພ.ສ. 2477 ໄດ້ຮ່ວມໂຮງເຮັດວຽກແລະ
ໂຮງເຮັດວຽກຂໍ້າດ້ວຍກັນແລະໃຊ້ຊື່ວ່າ “ໂຮງເຮັດວຽກສຕියනວິທາຄມ”
ແລະຕ່ອມາໄດ້ຂໍ້າຍກາຈະຄືກົກຊາຈົນຄື່ນຮະດັບໜັນມັນຍິນຄືກົກຊາປີທີ່ 6 ເພື່ອ
ສ່ອງພຣະຣາຊປະສົງຕາມພຣະຣາຊບາຍໃນກາຈັດກາຈະຄືກົກຊາຫວີເມືອງ
ຝ່າຍເໜື່ອຂອງສມເດົຈພຣະຈຸລຈອມເກລຳຈ້າອູ້ໜ້ວ

ໃນປີ ພ.ສ. 2451 ພຣະກັດດີຄຣອງຄຣ (ພຣະຍາຄຣີລຸ່ຽຍຮຣາຊວຣານຸວັຕົຮ) ຜູ້ວ່າຮາຊກາຈັງຂວັດເຊີຍຮາຍ ຈຶ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງໂຮງເຮັດວຽກຈຳຈັງຂວັດ
ເຊີຍຮາຍ ຊື່ວ່າ “ໂຮງເຮັດວຽກຈຳຈັງຂວັດເຊີຍຮາຍສາມຄົວິທາຄມ” ໂດຍ
ແຍກນັກເຮັດວຽກໃນສານທີ່ຕື່ອງເຮັດວຽກວ່າ “ບໍາຮຸງກຸມາຮີ” ແລະຕ່ອມາໄດ້
ຂໍ້າຍກາຈະຄືກົກຊາໄປຈົນຄື່ນມັນຍິນຄືກົກຊາປີທີ່ 6 ແລະໃນປີ ພ.ສ. 2476
ໄດ້ແຍກໂຮງເຮັດວຽກອອກໄປຕັ້ງເປັນເອກເທດເປັນໂຮງເຮັດວຽກປະຈຳ
ຈັງຂວັດເຊີຍຮາຍໃຊ້ຊື່ວ່າ “ໂຮງເຮັດວຽກຈຳຈັງຮາຊງົງຮັງຄຣາະທີ່” ພາຍຫລັງ
ສົງຄຣາມໂລກເມື່ອເຫຼຸກກາຈົນຕ່າງໆ ເຂົ້າສູ່ກວະປົກຕິ ຖາດກາຈະຄືກົກຊາກີ
ເຮີມຂໍ້າຍຕ້ວ່າ ກ່ອໄທເກີດໂຮງເຮັດວຽກຕ່າງໆ ມາກມາຍ ແຕ່ຕ່ອມາຮ່ວ່າງ
ສົງຄຣາມໂລກຄົງທີ່ 2 ປະມານປີ ພ.ສ. 2486-2488 ກາຈະຄືກົກຊາ
ເກີດກວະຈະກັນໄປຮະຍະທີ່ນີ້ ໂຮງເຮັດວຽກຕ່າງໆ ຖຸກໃຊ້ເປັນທີ່ຕັ້ງຂອງ
ໜ້າວ່າຍທທາຮ້າທີ່ໄທຢາແລະເນື່ອປຸ່ນ ອີ່ຢ່າງໄຮກ້ຕາມ ແມ່ໄນຍາມຄືກສົງຄຣາມ

การเรียนการสอนก็ยังคงดำเนินต่อไป พัฒนาการทำงานการศึกษาของโรงเรียนในเชียงรายได้มีการพัฒนาทักษะให้ไปมาได้หยุดยั้ง เพราะการเห็นถึงความสำคัญทางด้านการศึกษาของคนในพื้นที่ การศึกษาพัฒนา คนพัฒนา เชิญรายพัฒนาจะจบปัจจุบัน

2. สภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดเชียงรายในปัจจุบัน

ด้วยความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรมและชนบทประเพณีของประชากรในจังหวัดเชียงรายตั้งแต่ครั้งอดีต ส่งผลให้การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายต้องมีความครอบคลุมทั่วถึง ในทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนหั้งคนไทย ชาวไทยภูเขา ผู้ด้อยโอกาส เด็กชนเผ่า ฯลฯ ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมตามลิทธิที่พึงมีพึงได้ ซึ่งทางจังหวัดเชียงรายเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง โดยจะเห็นได้จากการบรรจุวาระเกี่ยวกับการศึกษาเข้าไปในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงรายในขณะนี้ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และสร้างความเข้มแข็ง กระบวนการประชาสัมคม” โดยมีเป้าประสงค์ให้ประชาชนเป็นคนดีที่มีความรู้ สามารถปรับตัว คิดเป็นทำเป็น มีคุณภาพชีวิตที่ดี สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมขยายผล การดำเนินงานในการพัฒนาสังคม ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข รวมถึงให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากล

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตั้งกล่าว จะเห็นได้ว่า จังหวัดเชียงรายมีความพยายามในการสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาคนในจังหวัดให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ พัฒนาจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาที่ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ บนพื้นฐานของ การตระหนักรู้ในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นดังเดิมของตนเอง

ด้วยเหตุนี้ จังหวัดเชียงรายจึงได้มีการส่งเสริมและจัดตั้ง สถานศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการศึกษาพิเศษ ฯลฯ ครอบคลุม ในทุกระดับและประเภทการศึกษา กระจายในทุกพื้นที่ เพื่อให้เยาวชน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นธรรม รวมทั้งสามารถให้บริการแก่ จังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้านได้

ทั้งนี้ ได้มีการสำรวจรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ. 2550 ไว้โดยสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงรายเขต 1-เขต 4 ดังแสดงในตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งรวมตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มี จำนวนผู้เรียน รวมทั้งสิ้น 220,569 คน สำหรับระดับอาชีวศึกษาและ อุดมศึกษา มีจำนวนผู้เรียน รวมทั้งสิ้น 13,565 คน และ 8,618 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 1 จำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาในสถานศึกษา
ทุกสังกัด จำแนกตามอำเภอ ปี พ.ศ. 2550

(แหล่งข้อมูล <http://www.chiangrai.net/new45/main>)

อำเภอ	จำนวนผู้เรียน (คน)						
	อนุบาล	ประถมศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ปริญญา
เมืองเชียงราย	5,214	21,568	13,459	7,134	1,456	2,536	2,546
เวียงชัย	742	2,314	1,183	216	386	252	438
เชียงของ	1,356	5,216	6,454	1,542	431	123	358
เทิง	2,254	7,438	9,354	1,863	328	246	229
พาน	1,621	6,649	3,652	1,786	142	158	246
ป่าแดด	287	1,679	1,127	468	314	214	257
แม่จัน	1,652	7,689	3,985	1,230	306	354	364
เชียงแสน	1,132	4,368	1,751	681	248	287	376
แม่สาย	1,674	7,186	2,816	1,120	241	354	675
แม่สรวย	2,094	7,932	8,543	826	564	346	628
เวียงป่าเป้า	1,231	4,751	7,056	1,241	731	338	426
พญาเม็งราย	1,087	3,025	4,218	816	302	216	284
เวียงแก่น	1,213	3,581	4,281	826	274	186	267
ชุมูลา	864	2,685	3,317	958	224	124	175
แม่ฟ้าหลวง	1,426	7,276	2,372	286	315	184	326
แม่ลาว	421	1,694	1,142	234	531	264	462
กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง	436	1,498	768	206	146	123	364
กิ่ง อ.ดอยหลวง	436	1,273	531	165	204	117	197
รวม (คน)	25,140	97,822	76,009	21,598	7,143	6,422	8,618

นอกจากนี้ มีการสำรวจข้อมูลจำนวนห้องเรียนในสถานศึกษา ทุกสังกัด พบร่วมกัน ระบุว่า ระดับอนุบาล มีห้องเรียนรวมจำนวน 1,388 ห้อง ระดับประถมศึกษา 4,215 ห้อง และระดับมัธยมศึกษา รวม 2,174 ห้อง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษาในสถานศึกษา
ทุกสังกัด จำแนกตามอำเภอ ปี พ.ศ. 2550
(แหล่งข้อมูล <http://www.chiangrai.net/new45/main>)

อำเภอ	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)						
	อนุบาล	ประถมศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ปริญญา
เมืองเชียงราย	295	627	367	185	-	-	-
เวียงชัย	54	148	42	15	-	-	-
เชียงของ	82	256	38	26	-	-	-
เทิง	126	352	35	21	-	-	-
พาน	135	462	118	38	-	-	-
ป่าแดด	14	89	28	117	-	-	-
แม่จัน	87	337	107	36	-	-	-
เชียงแสน	67	228	52	25	-	-	-
แม่สาย	74	275	79	27	-	-	-
แม่สรวย	117	286	75	41	-	-	-
เวียงป่าเป้า	81	280	76	127	-	-	-
พญาเม็งราย	54	163	43	29	-	-	-
เวียงแก่น	39	142	32	21	-	-	-
ขุนตาล	33	86	36	20	-	-	-
แม่ฟ้าหลวง	52	239	64	17	-	-	-
แม่ล้าว	29	94	30	127	-	-	-
กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง	27	76	25	18	-	-	-
กิ่ง อ.ดอยหลวง	22	75	21	16	-	-	-
รวม (ห้อง)	1,388	4,215	1,268	906	-	-	-

หมายเหตุ : ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนห้องเรียนในระดับ ปวช., ปวส. และปริญญา

ตารางที่ 3 จำนวนสถานศึกษา จำแนกตามสังกัด เป็นรายอำเภอ
ปีการศึกษา 2550 (แหล่งข้อมูล <http://chiangrai.nso.go.th/nso/project/search/result>)

อำเภอ	รวม	สังกัด			
		สพฐ. ศธ.	สป. ศธ. (สสม.คณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน)	กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น มท. (เทศบาลนครเชียงราย)	อื่นๆ
เมืองเชียงราย	108	89	19	–	–
เชียงซ้าย	27	23	4	–	–
เชียงของ	40	36	4	–	–
เทิง	57	55	2	–	–
พาน	85	80	5	–	–
ป่าแดด	18	16	2	–	–
แม่จัน	54	51	3	–	–
เชียงแสน	39	36	3	–	–
แม่สาย	42	34	8	–	–
แม่สรวย	58	56	2	–	–
เวียงป่าเป้า	45	43	2	–	–
พญาเม็งราย	30	28	2	–	–
เตียงแก่น	21	21	–	–	–
ชุมตาล	19	18	1	–	–
แม่ฟ้าหลวง	25	25	–	–	–
แม่ลารา	17	17	–	–	–
กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง	15	14	1	–	–
กิ่ง อ.ดอยหลวง	14	14	–	–	–
ยอดรวม	714	656	58	–	–

สำหรับจำนวนสถานศึกษาในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามสังกัด จากการสำรวจพบว่า มีสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 714 แห่ง โดยเป็นสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนมากที่สุด คือ 656 แห่ง กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย (รายละเอียด ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 จำนวนครุ จำแนกตามคุณภาพการศึกษา เพศ และสังกัด ปีการศึกษา 2550 (แหล่งข้อมูล <http://chiangrai.nso.go.th/project/search/result>)

สังกัด	รวม (คน)			คุณภาพการศึกษา											
	รวม	ช.	ญ.	บริบูรณ์มาก หรือ สูงกว่า			บริบูรณ์ตรี			อนุบริบูรณ์ หรือ เทียบเท่า			ต่ำกว่า อนุบริบูรณ์		
				รวม	ช.	ญ.	รวม	ช.	ญ.	รวม	ช.	ญ.	รวม	ช.	ญ.
สพฐ.	8,332	3,137	5,195	968	570	398	7,239	2,499	4,740	125	68	57	-	-	-
สป.สธ. (สช.)	940	267	673	83	28	54	760	223	537	27	8	19	70	7	63
สำนักประสาน และพัฒนาการ จัดการศึกษา ท้องถิ่น (เทศบาล นครเชียงราย)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ยอดรวม	9,272	3,404	5,868	1,051	599	452	7,999	2,722	5,277	152	76	76	70	7	63

ในส่วนของการสำรวจจำนวนครุ จำแนกตามคุณภาพการศึกษา จะพบว่า จังหวัดเชียงรายมีครุ รวมทั้งสิ้น 9,272 คน โดยแบ่ง เป็นเพศชาย 3,404 คนและเพศหญิง 5,868 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีคุณภาพการศึกษาระดับบริบูรณ์ตรีสูงสุดถึง 7,999 คน

3. หน่วยงานที่จัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษา ทั้งที่จัดการศึกษาเองโดยตรงตามอำนาจหน้าที่และส่งเสริมการจัดการศึกษาผ่านหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระทรวงหลักที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาและมีสถานศึกษาในสังกัด ได้แก่

1) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีหน่วยงานในสังกัดที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษา และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ได้แก่

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 1-เขต 4

- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย)

1.2 สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

1.3 สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (อาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย)

1.4 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงรายและศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 17 แห่ง)

2) กระทรวงมหาดไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษา และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ได้แก่

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย, เทศบาลนครเชียงราย, องค์การบริหารส่วนตำบล 64 แห่ง)

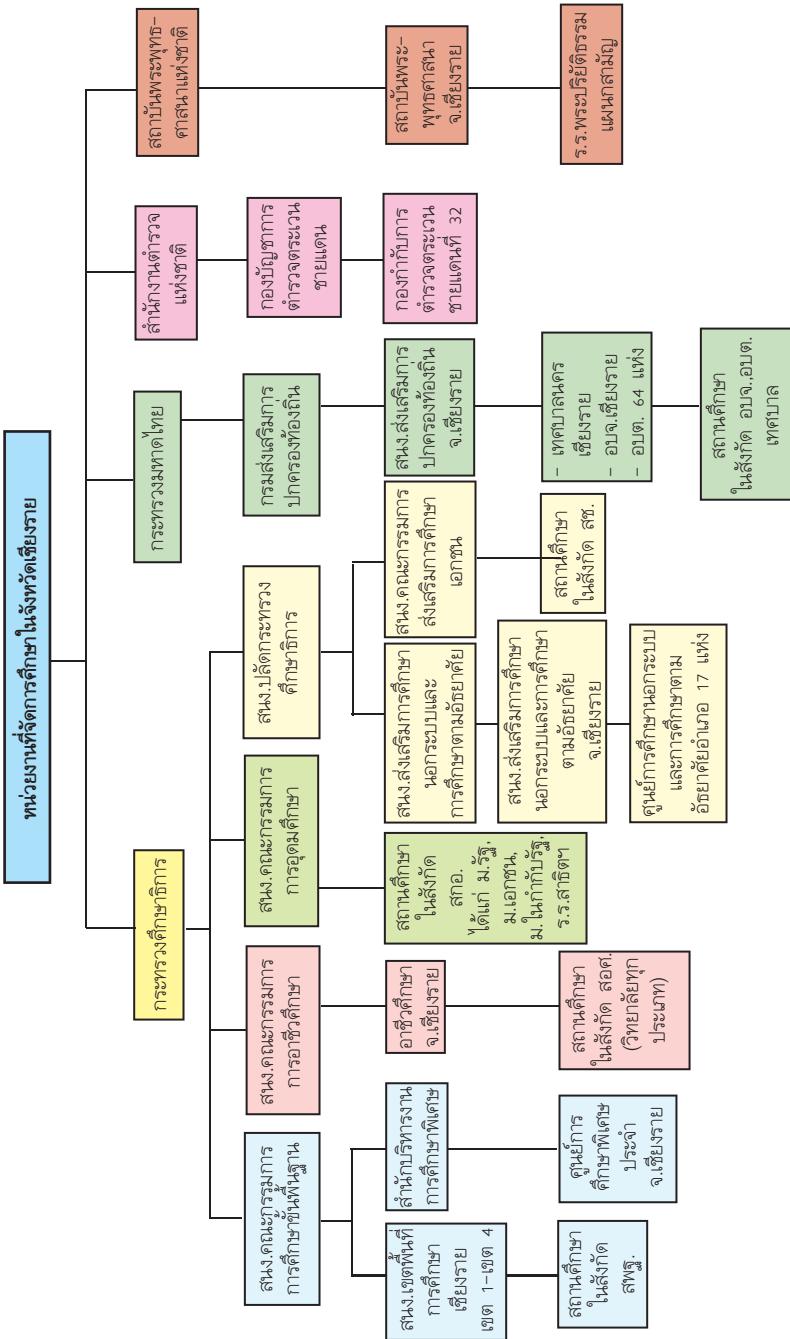
3) สำนักงานตรวจแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานในสังกัดที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษา และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ได้แก่

- กองบัญชาการตรวจตราเวนชายแดน (กองกำกับการตรวจตราเวนชายแดนที่ 32)

4) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานในสังกัดที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษา และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ได้แก่

- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงราย (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดเชียงราย)

ภาคที่ 3 อาช่วยงานรักษาความสงบเรียบร้อยการจัดการคุณภาพในจังหวัดเชียงราย

4. ระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษานับเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ซึ่งจะเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละ จังหวัด นำไปสู่ป้าหมายด้านการพัฒนาคุณภาพโดยยุคสังคมเศรษฐกิจ ฐานความรู้ ตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ การติดตามประเมินผลยังทำให้ทราบถึงความก้าวหน้า รวมถึงปัญหา/ อุปสรรคในการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัดด้วย เช่นกัน โดยระบบการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาล้วนใหญ่ ต้องอาศัยระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้มแข็งเป็นกลไกสำคัญ ในการดำเนินงาน

การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายดำเนินการโดยหลาย หน่วยงาน ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการเอง เช่น สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ หน่วยงานอื่นๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาและชาติ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีระบบ ฐานข้อมูลกลางในการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาพร้อมของ จังหวัดเพื่อประโยชน์ในการใช้งานร่วมกันต่อไป

โดยอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา และการกิจที่ได้รับมอบจากกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2551 สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินการจัดตั้งระบบ เรื่อง การพัฒนาระบบ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย เมื่อวันที่

18-19 กุมภาพันธ์ 2551 โดยนำร่องในภาคเหนือที่จังหวัดเชียงราย เป็นแห่งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่จัดการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษาและทุกลังกัดในพื้นที่ ได้มีโอกาส พบປະເລີກປຶ້ມເນື້ອງຮູ່ທີ່ກັນແລກັນ ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายກັນในการ ดำเนินงานพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของ ประเทศไทย รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลที่มีตัวบ่งชี้กลางเป็นมาตรฐานร่วมกัน และระบบการรายงานข้อมูลเข้าสู่หน่วยงานต้นลังกัดในพื้นที่/ส่วนกลาง ที่เป็นຮູ່ປະເລີກປຶ້ມເນື້ອງຮູ່ທີ່ກັນ

นอกจากผลสรุปจากที่ประชุมแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ข้อมูล/องค์ความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุป เกี่ยวกับระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัด เชียงราย ดังนี้

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันของระบบการติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

หน่วยงาน	สภาพปัจจุบันของระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาที่ดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา (สพฐ.ศธ.)	- สพท. ใช้โปรแกรม Student 47 version 2 ใน การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการ จัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาในลังกัดรายงานข้อมูล มาที่ สพท. เขต 1-เขต 4 จำกัดนั้น สพท.จะตรวจสอบ ข้อมูลและทำหน้าที่รายงานเข้าสู่ส่วนกลาง สพฐ. ต่อไป โดยจะมีการตรวจสอบข้อมูลทะเบียนนักเรียนให้เป็น ปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา	- ขาดเอกสารของระบบ การจัดเก็บข้อมูล ระบบการ จัดเก็บของแต่ละลังกัด มีความหลากหลาย - บุคลากรที่ดำเนินการขาด ความรู้และแรงจูงใจ ในการจัดเก็บข้อมูล

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผล

การจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย

หน่วยงาน	สภาพปัจจุบันของระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาที่ดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา (สพฐ.ครช.) (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - สพท. มีการจัดทำรายงานการประเมินภายในของตน ส่งให้ สมค.ตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลยังไม่ได้มาตรฐาน - มีค่าใช้จ่ายสูงในการซื้อมอยงเครื่องข่าย - ขาดช่องโภในส่วนของนักเรียนไร้สัญชาติ
สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอก ระบบและการ ศึกษาตามอัตรายศัย ฯ.เชียงราย (สป.ครช.)	<ul style="list-style-type: none"> - สนง.กศน.จังหวัด ใช้โปรแกรม EIS ในการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานราย 3 เดือน และประจำปี และรายงานข้อมูลไปยัง สนง.ส่งเสริมการศึกษา นอกจากนี้แล้วการศึกษาตามอัตรายศัย (ส่วนกลาง) ปีละ 2 ครั้ง (ทุก 6 เดือน) ผ่านทางเว็บไซต์ โดยการส่งผ่านข้อมูลจะมี 2 รูปแบบ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวตั้ง โดยคุณย์ กศน.อำเภอ (สถานศึกษา) จะส่งข้อมูลให้กับสนง.กศน.จังหวัด จากนั้น สนง.กศน.จังหวัดจะส่งต่อข้อมูลเข้าสู่ส่วนกลาง 2. แนวราบ โดยคุณย์ กศน.อำเภอ (สถานศึกษา) จะส่งข้อมูลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกช่องทางหนึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษานอกระบบ มีหลักสูตรที่หลากหลายทำให้เกิดปัญหาในการกรอกข้อมูล และระบบการรายงานข้อมูล เนื่องจากตัวเลขนักเรียน นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา - ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลโดยตรง ต้องให้ครุษลสอนมาทำหน้าที่แทนซึ่งครุษลสนใจเป็นครุยว่าสาส์นทำให้มีการลาออกจากอยู่เสมอ
มหาวิทยาลัยของ รัฐ/ม.เอกชน/ ม.ในกำกับรัฐ (สกอ.ครช.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ม.แม่ฟ้าหลวง <ul style="list-style-type: none"> - มีหน่วยงานรับผิดชอบจัดเก็บข้อมูล 2 ส่วน คือ ส่วนนโยบายและแผน และส่วนประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร - ระบบการจัดเก็บข้อมูล แบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> • รายการข้อมูลที่จัดเก็บ เช่น ข้อมูลนักศึกษาทั้งหมด (จำนวน คุณลักษณะทั้งหมดของนักศึกษา), จำนวนผู้มีงานทำ รวมถึงข้อมูลด้านงบประมาณ ด้านการเรียนการสอน จำนวนบุคลากร • ระยะเวลาในการจัดเก็บ มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยประมาณ 2-3 ครั้ง/ปี 	-

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผล

การจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย

45

หน่วยงาน	สภาพปัจจุบันของระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาที่ดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
มหาวิทยาลัยของ รัฐ/ม.เอกชน/ ม.ในกำกับรัฐ (สกอ.ศธ.) (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> • การรายงานผล มีการจัดทำรายงานเสนอ สกอ.. สสง.สติ๊ก จ.เชียงราย, แรงงาน จ.เชียงราย, คตง. ปีละ 1 ครั้ง สมศ. 5 ปีต่อครั้ง และจัดทำรายงานสรุปภาพรวมการดำเนินงาน ปีละ 1 ครั้ง (รายงานประจำปี) - สกอ. ได้จัดทำตัวชี้วัดในการจัดเก็บข้อมูลให้ โดยใช้โปรแกรม IQA (การประกันคุณภาพภายใน) และโปรแกรม CHE-QA ONLINE SYSTEM สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและใช้ โปรแกรม FIS ในการเก็บข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงกับระบบ CHE-QA ONLINE SYSTEM - มีการประสานเชื่อมโยงข้อมูลกับมหาวิทยาลัยอื่น โดยผ่านระบบการบริการชาหารีอัลร้างเป็นเครือข่ายกันใน 3 ระดับ คือ ระดับบริหาร (ที่ประชุมอธิการบดี) ระดับภูมิภาคร่วมกับ ม.เชียงใหม่ และระดับปฏิบัติการ 	
2. มหาวิทยาลัยเชียงราย	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย คือ หน่วยประกันคุณภาพ และกองแผนงานและนโยบาย - ระบบการจัดเก็บข้อมูล แบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> • รายการข้อมูลที่จัดเก็บ เช่น ข้อมูลนักศึกษา ข้อมูลด้านงบประมาณ การบริการวิชาการต่อสังคม • ระยะเวลาในการจัดเก็บ มี 3 ช่วงเวลา คือ รอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือน โดยมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยทุกเดือน • การรายงานผล มีการจัดทำรายงานเสนอ สกอ. ปีละ 1 ครั้ง สมศ. ทุก 5 ปี ก.พ.ร. รายงานทุก 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือน 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานมีความหลากหลาย ไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ร่วมกันได้ - ไม่มีซอฟต์แวร์กลางในการจัดเก็บข้อมูลที่จะสามารถตีกรองข้อมูลมาใช้ร่วมกันได้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บ

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผล

การจัดการศึกษาระดับปัจจักรหัว : การณ์ศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย

หน่วยงาน	สภาพปัจจุบันของระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาที่ดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
มหาวิทยาลัยของ รัฐ/ม.เอกชน/ ม.ในกำกับรัฐ (สกอ.คธ.) (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยใช้โปรแกรม QAS ของ ม.เชียงใหม่ในการจัดเก็บข้อมูลทุกด้าน แล้วโปรแกรม E-Portfolio โดยให้อาจารย์ทุกคนรายงานผลการปฏิบัติงานที่ตนได้ปฏิบัติ และมีตัวชี้วัดของ ก.พ.ร. สมศ. สกอ. เป็นกรอบในการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย - มีการประสานความร่วมมือด้านข้อมูล โดยเป็นเครือข่ายกับ ม.เชียงใหม่ และ ม.ราชภัฏมหาสารคาม 	
3. ม.เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตเชียงราย	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานประกันคุณภาพเป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลและส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัยที่วิทยาเขตเชียงใหม่ - ระบบการจัดเก็บข้อมูล แบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> • รายการข้อมูลที่จัดเก็บ ตามตัวชี้วัดที่ กพ.ร. สกอ. และ สมศ. กำหนด เช่น ข้อมูลสถิตินักศึกษา ผลการเรียน การແນະແນວอาชีพฯ • ระยะเวลาในการจัดเก็บทุก 3 เดือน • การรายงานผล มีการจัดทำรายงานการประเมินภายใน (SAR) ลงให้ สมศ. ปีละ 1 ครั้ง รายงานตามมาตรฐาน ก.พ.ร. ทุก 3 เดือน สำหรับภายในในหน่วยงานใช้โปรแกรม ISO โดยแต่ละอาจารย์ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบข้อมูล การประกันคุณภาพภายในจะดำเนินการปีละ 2 ครั้ง ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกจะรายงานผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยได้ร่วมเป็นเครือข่าย IQA และ KM กับ ม.แม่ฟ้าหลวง 	<ul style="list-style-type: none"> - ในระดับพื้นที่มีการกำหนดเกณฑ์ตัวชี้วัดที่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกัน ทำให้เกิดปัญหาในการวัดประเมินผล - ระยะเวลาในการประเมินไม่ตรงกับกำหนดเวลา เก็บข้อมูลไม่ทันเวลา - การให้คำนิยามข้อมูลไม่ตรงกัน - ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรง
4. วิทยาลัยเชียงราย	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบการจัดเก็บข้อมูล แบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> • รายการข้อมูลที่จัดเก็บ เช่น ข้อมูลนักศึกษา ข้อมูล 	-

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผล

การจัดการคึกคักประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประจำเดือน กันยายน ๒๕๖๔

47

หน่วยงาน	สภาพปัจจุบันของระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการคึกคักที่ดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
มหาวิทยาลัยของ รัฐ/ม.เอกชน/ ม.ในกำกับรัฐ (สกอ.ศธ.) (ต่อ)	<p>ด้านงบประมาณ บุคลากร</p> <ul style="list-style-type: none"> • ระยะเวลาในการจัดเก็บ มี 3 ช่วงเวลา คือ รอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือน โดยมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยทุกเดือน • การรายงานผล มีการจัดทำรายงานเสนอ สกอ. ปีละ 1 ครั้ง สอศ. รายงานต่อສภมหาวิทยาลัยและ ก.พ.ร. ทุก 6 เดือน โดยใช้โปรแกรม IQA ในการรายงานผลข้อมูล - มีการจัดทำระบบการประกันคุณภาพ 2 ระดับ คือ ระดับคณะ และระดับกลุ่มของคณะ มีการประเมินภายใน (SAR) ทุกปี - มีเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 	
วิทยาลัย อาชีวศึกษา (สอศ.ศธ.)	<p>วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการระบบการบริหารและการประเมินของมหาวิทยาลัย คือ หน่วยงานวิจัยและพัฒนา และหน่วยประกันคุณภาพการศึกษา - ระบบการจัดเก็บข้อมูล แบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> • รายการข้อมูลที่จัดเก็บ เช่น ข้อมูลนักศึกษา ข้อมูลด้านงบประมาณ บุคลากร จัดเก็บแบบ Common Data Set • ระยะเวลาในการจัดเก็บ 1 ครั้งต่อปี • การรายงานผล แบ่งเป็น 2 ระบบ คือ 1) เชิงปริมาณ และ 2) เชิงคุณภาพ เป็นการอธิบายตามตัวบ่งชี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาโครงสร้างการบริหารภายในหน่วยงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติ งานมีภาระงานมากขึ้น
สถานศึกษาเอกชน สังกัด สนง. คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษา เอกชน (สป.ศธ.)	<p>โรงเรียนลันติวิทยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบการจัดเก็บข้อมูล แบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> • รายการข้อมูลที่จัดเก็บ โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาตามระเบียบแบบแผนที่ สช.กำหนด เช่น สกตินักเรียน ทะเบียนวัสดุ ครุภัณฑ์ ด้วยโปรแกรม PSI • การรายงานผล ข้อมูลที่ได้โรงเรียนจะนำมายัดทำ 	-

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผล

การจัดการศึกษาระดับปัจจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย

หน่วยงาน	สภาพปัจจุบันของระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาที่ดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
สถานศึกษาเอกชน ลังกัด สนง. คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษา เอกชน (สป.ศธ.) (ต่อ)	รายงานการประเมินตนเอง (SAR) รายงานเสนอ สช. รายงานผู้ปกครอง และจัดส่งให้ สมณ.เขตพื้นที่ การศึกษาต้นลังกัด และนำเผยแพร่ลงเว็บไซต์ของ โรงเรียนด้วย	
สถานศึกษาลังกัด กรมส่งเสริมการ ปักครองท้องถิ่น (มท.)	<p>1. โรงเรียนของคัดการบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบการจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียน อบจ.เชียงราย แบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> • รายการข้อมูลที่จัดเก็บ โรงเรียนใช้โปรแกรม SIS (School Information System) ในการเก็บข้อมูล 10 ฐาน • การรายงานผล มีการรายงานข้อมูลภายในเดือนที่ 10 มิถุนายนของทุกปี โดยรายงานไปยัง สนง.ส่งเสริม การปักครองท้องถิ่น จ.เชียงราย และส่วนกลาง คือ กรมส่งเสริมการปักครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย นอกจากนี้ สำนักงานศึกษา โรงเรียน อบจ.เชียงรายได้ จัดทำรายงานข้อมูลส่งให้ สพฐ. และ สมศ. ด้วย <p>2. กลุ่มโรงเรียนเทศบาลเชียงราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบการจัดเก็บข้อมูลของกลุ่มโรงเรียนเทศบาล ใช้โปรแกรม SIS (School Information System) ในการจัดเก็บ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มงาน โดยแต่ละ แห่งจะมี password ของตน ในการเข้าถึงข้อมูล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อทำการสำรวจ และเก็บข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> • ระยะเวลาในการจัดเก็บ ปีละ 1 ครั้ง • การรายงานผล โรงเรียนเทศบาลแต่ละแห่งมีหน้าที่ จัดทำรายงานส่งสำนักการศึกษาเทศบาลทุกดีอน และรายงาน สมศ. ทุก 5 ปี บางครั้งต้องรายงาน ข้อมูลต่อ สพฐ. ตามที่ข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องรายงานข้อมูลให้ท้าย หน่วยงาน หลายลังกัด ทราบอยู่เสมอ
		<ul style="list-style-type: none"> - ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่จัด เก็บข้อมูลโดยตรง ต้องให้ ครูผู้สอนมาทำหน้าที่แทน - โรงเรียนต้องจัดทำข้อมูล ส่งให้หลายหน่วยงาน ซึ่ง ต้องใช้เวลามาก

บทที่ 4

ผลการสังเคราะห์ระบบเดรือข่าย การประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

จากการกิจด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ดังบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ครอบคลุมการจัดการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา และทุกลังกัดทั้งหน่วยงานภายใน กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการให้ดำเนินการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย ให้สามารถเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา จึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย” ขึ้นตั้งแต่ปี 2550 และดำเนินโครงการมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปีงบประมาณ 2552 นี้ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบเครือข่าย การประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่ ครอบคลุมทุกระดับและ

ประเภทการศึกษาเพื่อสนับสนุนระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของประเทศตามกรอบตัวชี้วัด โดยได้เริ่มนำร่อง พัฒนาเครือข่ายหน่วยงานในระดับจังหวัด กระจายใน 4 ภูมิภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้) ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่แต่ละจังหวัดเข้าร่วมเป็นแม่ข่าย สำหรับภาคเหนือ สำนักงานฯ ได้นำร่องพัฒนาเครือข่ายที่จังหวัดเชียงรายเป็นแห่งแรก โดยได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเข้าร่วม เป็นแม่ข่ายของสำนักงานฯ ทำหน้าที่จัดตั้งเครือข่าย จัดทำสมाचิก (รายชื่อดังภาครัฐ) บริหารจัดการเครือข่าย ฯลฯ นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้จัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจกับแม่ข่าย สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง สืบค้นข้อมูลทั้งจากเอกสาร งานวิจัย รายงานทางวิชาการ ต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปผลการสังเคราะห์ระบบเครือข่ายการประเมินผล การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ได้ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

ภายหลังจากที่สำนักงานเข้ามายังการสภาพการศึกษา ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงร่วมเป็นแม่ข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยสำนักงานฯ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน และได้ดำเนินการจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่แม่ข่ายและเครือข่ายในพื้นที่เพื่อรับความคิดเห็นในการจัดทำแผนปฏิบัติการและวางแผนแนวทางความร่วมมือในการพัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่

จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 วันที่ 18-19 กุมภาพันธ์ 2551 และครั้งที่ 2 วันที่ 12-14 มกราคม 2552 ตลอดจนได้เชิญแม่ข่ายเข้าร่วมประชุมเครือข่าย 4 ภูมิภาคที่กรุงเทพมหานคร กับหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในฐานะแม่ข่ายภาคเหนือ ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย (ระยะเวลาดำเนินงานระหว่างเดือนมีนาคม-กันยายน 2552) โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- ดำเนินการศึกษาข้อมูลและจัดทำสมाचิกเครือข่าย การประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย รวมทั้งบริหารจัดการเครือข่าย โดยทางแม่ข่ายได้เชิญหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าว พร้อมสำรวจความสมัครใจในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

- แม่ข่ายกำหนดรายชื่อผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย และจัดทำเนียบเครือข่าย ประกอบด้วย หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ครอบคลุมในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบ ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ ตั้งแต่หน่วยงานระดับจังหวัดจนถึงสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ฯลฯ และจัดสรุปรายชื่อสมาชิกเครือข่ายให้สำนักงานฯ เพื่อจัดทำคำสั่งแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ 2 คณะ

ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย และ 2) คณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย (รายละเอียดคำสั่งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังภาคผนวก)

3. จัดประชุมเครือข่ายทั้ง 2 คณะกรรมการต่อเนื่องเป็นระยะเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันตามวัตถุประสงค์โครงการและวางแผนแนวทางการดำเนินงานในการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายในรูปของเครือข่าย

4. สำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย เมื่อข่ายได้พัฒนาแบบสำรวจข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ทุกระดับและประเภทการศึกษา ตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่สำนักงานฯ กำหนด (ด้านความครอบคลุมทั่วถึงและเพียงพอ จำนวน 8 ตัวชี้วัด) โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการทั้ง 2 คณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานฯ ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจข้อมูลได้แก่ สถานศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของสถานศึกษาภายในจังหวัดเชียงราย ทั้งหมด

5. แม่ข่ายและเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นคณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย จะทำหน้าที่วิเคราะห์ประเมินผล และจัดทำสรุประยงานผลการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายประเมินผล การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายเสนอต่อสำนักงานฯ

2. รูปแบบและองค์ประกอบของเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

เครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย เป็นลักษณะเครือข่ายแบบจัดตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของจังหวัดเชียงราย ตามกรอบตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศที่สำนักงานเลขานุการสภากำหนด มีสมาชิกเครือข่ายรวม 23 หน่วยงาน โดยมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นแม่ข่าย (Node)

สมาชิกเครือข่ายส่วนใหญ่ประกอบด้วยสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับต่างๆ ในจังหวัดเชียงราย หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ได้แก่

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (12 หน่วยงาน) ประกอบด้วย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4
5. โรงเรียนเมืองเชียงราย
6. โรงเรียนดอนคิลาพางมหาวิทยาลัย
7. โรงเรียนล้านติวิทยา
8. โรงเรียนเทคโนโลยี 5 เด่นห้า
9. โรงเรียนเทคโนโลยี 6 นครเชียงราย

10. โรงเรียนตัวตรวจตราเวนช้ายเดนบ้านนาโถ่ (วปرؤ.344 อุปถัมภ์)

11. โรงเรียนตัวตรวจตราเวนช้ายเดนการท่าอากาศยาน
แห่งประเทศไทยเฉลิมพระเกียรติฯ

12. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด
เชียงราย

ระดับอาชีวศึกษา (4 หน่วยงาน) ประกอบด้วย

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย
2. วิทยาลัยการอาชีพเชียงราย
3. วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย
4. โรงเรียนวิรุณบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีเชียงราย

ระดับอุดมศึกษา (5 หน่วยงาน) ประกอบด้วย

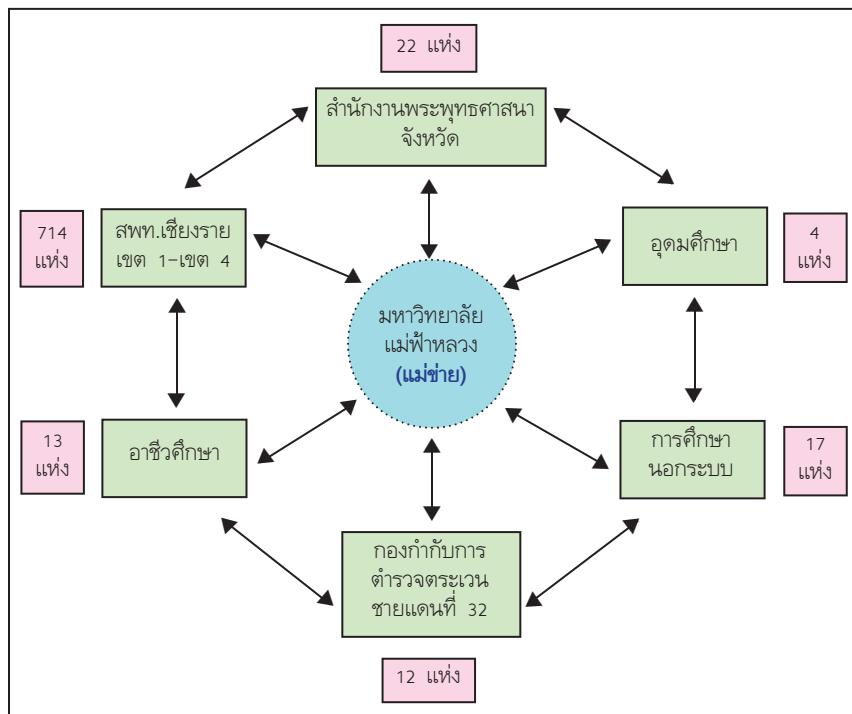
1. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขต
เชียงราย
4. วิทยาลัยเชียงราย
5. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียน
วัดพระแก้ว

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2 หน่วยงาน) ประกอบด้วย

1. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัชญาคัยจังหวัดเชียงราย

2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย (รายละเอียดดังภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 เครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย (โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตฯ การศึกษาและมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)

3. การบริหารจัดการเครือข่าย

การบริหารจัดการเครือข่ายเป็นไปในรูปของคณะกรรมการ 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเครือข่ายและประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่าย การประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย และกำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่าย การประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และ 2) คณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ทำหน้าที่ร่วมดำเนินงานพัฒนาเครือข่าย การประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ร่วมกับ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง หน่วยงานที่จัดการศึกษาในจังหวัดและที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสหบสนุนข้อมูล เกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา อำเภอ และจังหวัด ของหน่วยงานในลังกัด พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ตลอดจนประสานการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นเมืองในระดับจังหวัด และทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทั้ง 2 คณะกรรมการฯ ด้วย

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย

1. ใน การจัดทำแม่ข่ายและสมาชิกเครือข่าย เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะการดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายจะต้องมีวัตถุประสงค์ร่วมกันหรือมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นไปด้วยความสมัครใจ จึงทำให้สำนักงานเขตฯใช้การสภากาชาดต้องจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเครือข่ายร่วมกันระหว่างสำนักงานฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และแม่ข่ายหลักอยู่หลายครั้ง เพื่อรอดมความคิดร่วมวางแผนแนวทางการดำเนินงานและซึ่งให้เห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นที่ต้องดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งผลที่ได้รับจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของพื้นที่นั้นๆ ในที่สุด

2. การจัดตั้งเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาทุกรายดับและประเภทการศึกษา และทุกสังกัด ทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ ตลอดจนหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ เพราะหากการรายงานผลข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของแต่ละเครือข่ายไม่สามารถทำได้ครอบคลุมครบถ้วนสมบูรณ์ทุกหน่วยงาน ผลการวิเคราะห์และการประเมินก็อาจไม่สะท้อนภาพรวม ตลอดจนปัญหา/อุปสรรคในการจัดการศึกษาที่แท้จริงของแต่ละพื้นที่ได้ ทำให้ภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงปัญหาได้อย่างตรงจุด เพื่อหาทางยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

ของประเทศไทยได้ ส่งผลให้มาตราการและนโยบายต่างๆ ที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจไม่เกิดมรรคผลในทางปฏิบัติอย่างเต็มประสิทธิภาพ

3. เนื่องจากการดำเนินงานประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย อาจถือเป็นงานภารกิจพิเศษของスマชิกเครือข่ายบางหน่วยงาน ซึ่งมีใช้งานประจำตามอำนาจหน้าที่โดยตรงของหน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ ดังนั้น การดำเนินงานดังกล่าวอาจเป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้ยังเกิดความซ้ำซ้อนของหน่วยงานที่ขอข้อมูล จึงจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจให้スマชิกเครือข่ายดำเนินการพัฒนาเครือข่ายประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงด้วยความสมัครใจ

บทที่ 5

สรุป อกประยผลและข้อเสนอแนะ

เป้าหมายสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559) คือ เพื่อให้ ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพอย่าง ทั่วถึง เสมอภาคเท่าเทียม ต่อเนื่องตลอดชีวิต และเต็มตามศักยภาพ เพื่อเตรียมสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการจะบรรลุ เป้าหมายดังกล่าวได้นั้น ต้องอาศัยกลไกการติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ในการรวม อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของประเทศยังขาดเอกสารภาพ ขาดความเชื่อมโยง การใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันเป็นเครือข่าย สารสนเทศเพื่อการติดตาม และประเมินผลยังขาดความเป็นระบบ อีกทั้งการรายงานข้อมูลผล การจัดการศึกษาของแต่ละหน่วยงานยังไม่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และต่อเนื่องเท่าที่ควร บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อนของหน่วยงานที่จัดด เก็บข้อมูล ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้รับไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ของผู้ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและทันการณ์

ด้วยเหตุตั้งกล่าว กองประกันการกิจหน้าที่โดยตรงของสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศไทย ครอบคลุมการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา และทุกสังกัด ทั้งหน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง ในปีงบประมาณ 2550 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สำนักงานฯ ดำเนินการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย โดยมีระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยทุกระดับและประเภทการศึกษาเป็นแกนกลาง ให้สามารถเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของระบบการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย

สำนักงานฯ จึงดำเนินงานพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 ใน 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1. พัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผลการจัดการศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ความครอบคลุม ความทั่วถึงและเพียงพอ 2) ความเสมอภาค 3) คุณภาพ 4) ประสิทธิภาพ และ 5) ประสิทธิผลของการศึกษา ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศไทย รวม 49 ตัวชี้วัด พร้อมทดสอบตัวชี้วัดที่สำคัญ 2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลตามกรอบตัวชี้วัดที่กำหนด 3. พัฒนาระบบเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่เพื่อเป็นช่องทางในการนำข้อมูลที่ต้องการเข้าสู่ระบบการติดตามและ

ประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย 4. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รองรับกับการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ของประเทศไทย นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้จัดทำ “โครงการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย” ขึ้น ตั้งแต่ปี 2550 และดำเนินงานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยในปีนี้ กำหนดเป้าหมายนำร่องเครือข่ายหน่วยงานในระดับจังหวัดกระจาย ใน 4 ภูมิภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และ ภาคใต้) ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่แต่ละจังหวัดร่วมเป็น แม่ข่ายรวม 6 แห่ง เพื่อดำเนินการทดสอบและประเมินผลการจัด การศึกษาตามกรอบตัวชี้วัดการประเมินผลการจัดการศึกษาอย่าง น้อย 8 ตัวชี้วัด (จากทั้งหมด 5 ด้าน 49 ตัวชี้วัด) สำหรับภาคเหนือ นั้น สำนักงานฯ ได้เริ่มสร้างเครือข่ายในจังหวัดเชียงรายเป็นแห่งแรก โดยมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงร่วมเป็นแม่ข่าย

การอภิปรายผล

ผลการดำเนินงานระบบพัฒนาเครือข่ายการประเมินผล การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย สรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่าย

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในฐานะแม่ข่าย ได้ดำเนินการ พัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยมีระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม-กันยายน 2552 แนวทางการดำเนินงาน คือ

1. จัดทำสมาชิกเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย รวมทั้งบริหารจัดการเครือข่าย โดยเชิญ หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ร่วมประชุมเพื่อชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ พร้อมสำรวจความสมัครใจ ในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2. แม่ข่ายกำหนดรายชื่อสมาชิกเครือข่าย และจัดทำ ทำเนียบเครือข่าย ประกอบด้วย หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ในจังหวัด ครอบคลุมในทุกระดับและประเภทการศึกษา ทั้ง ในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ และจัดส่งรายชื่อสมาชิก เครือข่ายให้สำนักงานฯ เพื่อจัดทำคำสั่งแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ 2 คณะ ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเครือข่าย และการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย และ 2) คณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย โดยจัดประชุมคณะกรรมการเป็นระยะๆ เพื่อ วางแผนแนวทางการดำเนินงานประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัด เชียงรายร่วมกัน

3. เครือข่ายร่วมกันพัฒนาแบบสำรวจข้อมูลการประเมินผล การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ทุกระดับและประเภทการศึกษา ตาม ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ สำนักงานฯ กำหนด (ด้านความครอบคลุม ทั่วถึงและเพียงพอ จำนวน 8 ตัวชี้วัด) โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการสำรวจข้อมูล ได้แก่ สถานศึกษา

ทุกระดับและประเภทการคึกคักทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของสถานศึกษาภายในจังหวัดเชียงรายทั้งหมด

4. แม่ข่ายและเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ ประมวลผล และจัดทำสรุประยงานผลการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายและประเมินผลการจัดการคึกคักในจังหวัดเชียงรายเสนอต่อสำนักงานฯ

2. รูปแบบและองค์ประกอบของเครือข่าย

เครือข่ายการประเมินผลการจัดการคึกคักในจังหวัดเชียงราย เป็นลักษณะเครือข่ายแบบจัดตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อติดตามประเมินผลการจัดการคึกคักในภาพรวมของจังหวัดเชียงราย ตามกรอบตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผลการจัดการคึกคักของประเทศไทย สำนักงานเลขานุการสภาพการคึกคักกำหนด มีสมาชิกเครือข่ายรวม 23 หน่วยงาน โดยมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นแม่ข่าย (Node)

สมาชิกเครือข่ายส่วนใหญ่ประกอบด้วยสถานศึกษาที่จัดการคึกคักในระดับต่างๆ ในจังหวัดเชียงราย หน่วยงานทางการคึกคักและที่เกี่ยวข้อง ทั้งในลังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ได้แก่

1. สถานศึกษาระดับการคึกคักพื้นฐาน 12 แห่ง
2. สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา 4 แห่ง
3. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา 5 แห่ง
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 แห่ง

3. การบริหารจัดการเครือข่าย

การบริหารจัดการเครือข่าย โดยคณะกรรมการ 2 คณะ

ได้แก่

1. คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่าย และกำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2. คณะทำงานพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ทำหน้าที่ร่วมดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่ ร่วมกับสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง หน่วยงานที่จัดการศึกษาในจังหวัดและที่เกี่ยวข้อง และให้การสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา อำเภอ และจังหวัดของหน่วยงานในสังกัด พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และประสานการดำเนินงานภายใต้เครือข่าย

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงซึ่งเป็นแม่ข่ายระดับจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทั้ง 2 คณะ

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเครือข่าย

การจัดตั้งเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาทุกรายดับ และประเภทการศึกษา และทุกสังกัด ทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ ตลอดจนหน่วยงานจัดเก็บข้อมูล

ที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาที่ครบถ้วนครอบคลุม มีเช่นนั้น ผลการประเมินที่ได้ก็อาจไม่สะท้อนสภาพปัจุบันของการจัดการศึกษาในพื้นที่นั้นๆ ที่แท้จริงได้ ดังนั้น การจัดทำสมाचิกเครือข่ายจึงเป็นเรื่องยาก เพราะการดำเนินงานในรูปของเครือข่ายจำเป็นต้องมีป้าหมายร่วมกัน และเป็นไปด้วยความสมัครใจ หากเครือข่ายไม่เห็นถึงประโยชน์ที่พึงได้ร่วมกันแล้ว อาจมองว่าการจัดตั้งเป็นเครือข่ายประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายเป็นการเพิ่มภาระงานนอกเหนือจากหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่เดิมให้กับスマชิก ดังนั้น สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาและความพยายามในการสร้างความเข้าใจ และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นที่ต้องดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งผลที่ได้รับจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของพื้นที่นั้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาเครือข่ายสนับสนุนการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย

1. ต้องเร่งสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่スマชิกเครือข่ายในการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย เนื่องจากเป้าประสงค์ของการรวมตัวกันมีได้เกิดจากความต้องการของスマชิกเครือข่ายโดยตรง หากแต่เป็นภารกิจพิเศษที่ต้นสังกัดส่วนกลางมอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการ โดยปราศจากผลประโยชน์ตอบแทนหรือลิสต์จุうใจ สماชิกเครือข่ายจึงควรมีทัศนะที่ดีต่อการรวมตัวกันเพื่อปฏิบัติภารกิจได้ภารกิจหนึ่งร่วมกันก่อน เพราะบางครั้งอาจเป็นการทำงานที่นอกเหนือ

จากหน้าที่งานประจำที่ปฏิบัติอยู่ เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่スマชิก เครือข่าย จึงควรกำหนดกลไกสร้างระบบฐานใจ และเสริมสร้างทัศนคติ เชิงบวกให้กับสมาชิกเครือข่ายเพื่อร่วมดำเนินการกับแม่ข่ายอย่างเต็ม คุ้มภาพด้วยความสมัครใจ

2. ควรมีมาตรการส่งเสริมการนำร่องรักษาสถานภาพเครือข่าย ให้เกิดความยั่งยืน เช่น การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน ของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง กำหนดกิจกรรมให้เครือข่ายได้มีโอกาส พบร่วมแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เนื่องจากลักษณะการรวมตัว ของเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายเป็น เครือข่ายแบบจัดตั้งขึ้นมาเฉพาะกิจเพื่อติดตามประเมินผลการจัด การศึกษาในพื้นที่ตามกรอบตัวชี้วัดที่กำหนด ซึ่งอาจไม่มีความยั่งยืน หากบรรลุภารกิจร่วมกันแล้วเครือข่ายอาจล่มสลายไปได้

3. ควรสนับสนุนให้เกิดการขยายผลเครือข่ายอย่างเป็น รูปธรรม เพื่อเชื่อมโยงให้เป็นเครือข่ายประเมินผลการจัดการศึกษา ของประเทศไทยให้สัมฤทธิ์ผล เช่น ใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของเครือข่ายให้เห็นประโยชน์ในเชิงรูปธรรม เป็นต้น โดยเริ่มต้นขยายผลจากการระดับจังหวัดสู่จังหวัดไปสู่ระดับภาค และเป็น เครือข่ายระดับประเทศในที่สุด และมีการขยายผลไปยังกระทรวง/ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากการตรวจคุณภาพการศึกษา เพื่อ เชื่อมโยงฐานข้อมูลการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาให้เป็นระบบ เดียวกัน หรือพึงพาใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลซึ่งกันและกันให้ได้มากที่สุด เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของ เต็มที่ทุกหน่วยงาน เป็นการประหยัดทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และ

เวลาลงด้วย

4. ควรมีการสำรวจตรวจสอบเพิ่มเติมหน่วยงานที่จัดการคึกคิชาและส่งเสริมการจัดการคึกคิษาในพื้นที่ที่อาจยังไม่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการประเมินผลการจัดการคึกคิษาในจังหวัดเชียงราย เพื่อรวบรวมสมາชิกเครือข่ายเพิ่มขึ้นขยายวงกว้างในทุกระดับ ทุกประเภทการคึกคิชา และทุกลังกัดเพื่อความร่วมมือในอนาคตต่อไป

ปรัชญาในกรอบ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543. การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญ

สู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. บริษัท ส.เอเชียเพรส จำกัด.

ชนิภูมิ กาญจนรังสินenh. 2547. การบริหารงานเครือข่าย. กลุ่มงานส่งเสริม

และพัฒนาระบบบริหารจัดการชุมชน สำนักส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชุมชน. (เอกสารอัดล้ำเนา)

ธนา ประมุขกุล. 2544. “เครือข่าย”. วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัย
สิ่งแวดล้อม ปีที่ 24 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2544).

เสน่ห์ ขาวโถ. การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์)

Boissevain, Jeremy and J. Clyde Mitchell. 1973. **Network Analysis : Studies in Human Interaction.** Netherlands : Mouton & Co.

Starkey, Paul. 1997. **Networking for Development.** IFRTD (The International Forum for Rural Transport and Development).

เว็บไซต์อ้างอิง

<http://chiangrai.nso.go.th/nso/project/search/result>

<http://doc.obec.go.th/dataonweb/report>

<http://oppn.opp.go.th/research01.php>

<http://www.chiangrai.net/cpoc/2009>

<http://www.chiangrai.net/new45/main>

<http://www.chiangrai-yesterday.com/content/view/41/1>

<http://www.ezytrip.com>

הנדשה

คำสั่งสำนักงานเลขานุการสภาพักรถยนต์ศึกษา

ที่ 36/2552

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและ

คณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและ

การประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยอาศัยเครือข่ายหน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเป็นกลไกในการดำเนินงานประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสร้างและพัฒนาเครือข่าย รวมถึงการบริหารจัดการเครือข่าย เพื่อให้ได้มาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดและภูมิภาค

จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงรายดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

ประกอบด้วย

1.1 อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
(รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย คิริชานะ)	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
1.2 รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
(รองศาสตราจารย์กัลณกा สาธิตชาดา)	ประธานคณะกรรมการ
1.3 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1
(นายมานพ ตี๋ม)	คณะกรรมการ
1.4 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2
(นายวิศิษฐ์ ดุลยพัชร์)	คณะกรรมการ
1.5 ศึกษาаницเทศกรช้านาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3
(นายอดิศักดิ์ พงศ์พิษณุ)	คณะกรรมการ
1.6 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4
(นายพรัตน์ อุ่ทอง)	คณะกรรมการ
1.7 คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนีย์ จันทร์มนี)	คณะกรรมการ
1.8 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริโรม พิเชษฐ์บุญเกียรติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่เชียงราย	คณะกรรมการ
1.9 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการวิทยาลัยเชียงราย
(นายวีระพันธุ์ คิรฤทธิ์)	คณะกรรมการ
1.10 ผู้อำนวยการโรงเรียนวิรุณบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีเชียงราย
(นายวิรุณ คำภีโล)	คณะกรรมการ
1.11 ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติวิทยา
(นางสาววารี สนเจริญ)	คณะกรรมการ
1.12 ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีเชียงราย
(นายวิสุทธิ์ ชินนาพันธ์)	คณะกรรมการ

- 1.13 ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย คณะกรรมการ
(นางสาวสุกัญญา ไวยมาวงศ์)
- 1.14 ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพเชียงราย คณะกรรมการ
(นางคันธีนีจ พรมเนตร)
- 1.15 ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองเชียงราย คณะกรรมการ
(นายสุบรรณ ทันดร)
- 1.16 ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนคิลาพางมหาวิทยาลัย คณะกรรมการ
(นายประเวศ เวชชา)
- 1.17 ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยี เด่นห้า คณะกรรมการ
(นายกิตติ อ่องฟะ)
- 1.18 ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยี นครเชียงราย คณะกรรมการ
(นายสุนศรณ์ บุตรสาร)
- 1.19 ครูใหญ่โรงเรียน ตชด. การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย-เฉลิมพระเกียรติฯ (ร.ต.อ.สมชาย กากลวงศ์) คณะกรรมการ
- 1.20 ครูใหญ่โรงเรียน ตชด. บ้านนาโติ (วปอ. 344 อุปถัมภ์) (ร.ต.ต.บุญเกิด งามจิต) คณะกรรมการ
- 1.21 รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย คณะกรรมการ
(นายพีระพงษ์ มหาวงศ์นันท์)
- 1.22 รักษาการ ผู้อำนวยการห้องเรียน ม.มหาวิทยาลัยกรุงราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะ夷า ห้องเรียนวัดพระแก้ว (พระครุฑ์สุตสุนทร)
- 1.23 ประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย (พระครุวิมลคิลป์กิจ) คณะกรรมการ
- 1.24 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย (นายลัมพันธ์ สุวรรณทับ) คณะกรรมการ
- 1.25 นายชัยพงษ์ แก้ววากล้า เอก鞍馬
- (หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)

- 1.26 นางศิริขวัญ พัญสมคิด ผู้ช่วยเลขานุการ
(เจ้าหน้าที่บริหาร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)
- 1.27 นางสาวกัญญาณิน ธินันท์ ผู้ช่วยเลขานุการ
(เจ้าหน้าที่บริหาร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. ร่วมเป็นส่วนราชการเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ของสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา
2. กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ร่วมกับ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
3. ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

2. คณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

ประกอบด้วย

2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติสุดา ครีสุข
(อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
2.2 รองศาสตราจารย์กัลลนา สกนธิชาดา
(รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)	ประธานคณะกรรมการ
2.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา อุปโยดิน
(ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)	คณะกรรมการ
2.4 นavaอาภาศเอก ดร.ธงชัย อุยู่ญาติวงศ์
(คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)	คณะกรรมการ
2.5 นายกิตติชัย เมืองมา
(รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1)	คณะกรรมการ

2.6	นายวีรัตน์ สาฤมิตร (คึกคักนิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2)	คณะกรรมการ
2.7	นางสาวโสภាពร ໄສยแพทัย (คึกคักนิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3)	คณะกรรมการ
2.8	นายประวิทย์ พราหมณี (คึกคักนิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4)	คณะกรรมการ
2.9	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิสุทธิ์ ใจสนิท (รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)	คณะกรรมการ
2.10	ดร.ปรัมินทร์ อริเดช (อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)	คณะกรรมการ
2.11	นางสาวครุภิกา สุภารัตน์ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่เชียงราย)	คณะกรรมการ
2.12	นางสาวจินตนา กฤทคิลป์ (ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีวิทยาลัยเชียงราย)	คณะกรรมการ
2.13	นางพรเพ็ญ คำภิโล ¹ (ผู้จัดการโรงเรียนวิรุณบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีเชียงราย)	คณะกรรมการ
2.14	นางโชคิกา ตันนันตา ² (ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติวิทยา)	คณะกรรมการ
2.15	นายธัชชัย ฉัตรจันทร์ (รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการวิทยาลัยเทคโนโลยีเชียงราย)	คณะกรรมการ
2.16	นายอิทธิ โลหะชาล (ครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย)	คณะกรรมการ
2.17	นางสาวอรพิน ดวงแก้ว (รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพเชียงราย)	คณะกรรมการ
2.18	นางสาวพรพิศ เพพปัญญา (รองผู้อำนวยสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 5 เด่นท้า)	คณะกรรมการ
2.19	นายมาრูต ศาสตร์ขำ (ครุโรงเรียนเมืองเชียงราย)	คณะกรรมการ

2.20 นายวิไพบูลย์ ปภาพรอมมา	คณะกรรมการ
(ครุภูมิชัยโรงเรียนเดือนคิลางามวิทยาคม)	
2.21 ดร.ชัชวาล รักเมือง	คณะกรรมการ
(ผู้ช่วยครุภูมิโรงเรียน ตชด. การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทยเฉลิมพระเกียรติฯ)	
2.22 จ.ส.ต.สุวัน พากติ๊บ	คณะกรรมการ
(ครุภูมิชัย โรงเรียนตชด. บ้านนาโต'(วปอ. 344 อุบลราชธานี)	
2.23 นายบุญธรรม แปงมา	คณะกรรมการ
(นักวิชาการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษาคนกรอบ-	
และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย)	
2.24 นางสาวสมใจ แรงสิงห์	คณะกรรมการ
(ครุภูมิศศิ โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย)	
2.25 นายคำเนิน ปัญญาผ่องใบ	คณะกรรมการ
(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ห้องเรียน ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
วิทยาเขตพะเยา ห้องเรียนวัดพระแก้ว)	
2.26 นายพิชัย ณ นคร	คณะกรรมการ
(นักพัฒนาสังคมชำนาญการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง	
ของมนุษย์จังหวัดเชียงราย)	
2.27 นายชัยพงศ์ แก้ววราลักษ์	เลขานุการ
(หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)	
2.28 นางศิริขัณฑ์ ปัญมคิด	ผู้ช่วยเลขานุการ
(เจ้าหน้าที่บริหาร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)	
2.29 นางสาวกัญญาณิน พินังท์	ผู้ช่วยเลขานุการ
(เจ้าหน้าที่บริหาร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง)	

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- ร่วมดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ร่วมกับสำนักงานเลขานุการ สภาการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง หน่วยงานที่จัดการศึกษา

ในจังหวัดและที่เกี่ยวข้อง

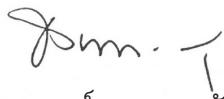
2. สนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการคึกคักในระดับสถานศึกษา อำเภอ และจังหวัดของหน่วยงานในสังกัด พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว

3. ประสานการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4. จัดทำรายงานการพัฒนาเครือข่ายและการประเมินผลการจัดการคึกคักในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เสนอต่อสำนักงานเลขานุการสภาพการคึกคัก

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปัจจุบัน เป็นต้นไป

ลั่ง ณ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2552

(รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางคุ)
เลขานุการสภาพการคึกคัก

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

การจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย

สำเนียบเครือข่ายจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail
1	นายธนาพันธ์ ตุ้ยสี	ผู้อำนวยการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1	โทรทัพฯ 0-5360-0189 โทรสาร 0-5371-3668	-
2	นายวิจิตต์ชัย แม้วงมา	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1	โทรทัพฯ 0-5360-0189 โทรสาร 0-5371-3668	-
3	นายวิวิษฐ์ ธรรมพัชร์	ผู้อำนวยการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2	โทรทัพฯ 0-897555020 โทรสาร 0-5372-9651	Visit.2de@hotmail.com
4	นายเกริกฤทธิ์ ลักษณะชา	ศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2	โทรทัพฯ 0-5372-9651 โทรสาร 0-5372-9651	-
5	นายอดิศักดิ์ พงษ์พิมพุ	ศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3	โทรทัพฯ 0-866565479	-
6	นางสาวโภสราพร ไวยมงคล	ศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3	โทรทัพฯ 08-1603-8531	-
7	นายนพรัตน์ อุทวง	ผู้อำนวยการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4	โทรทัพฯ 08-5713-2635 โทรสาร 0-5379-6139	-
8	นายประเสริฐ พราหมณ์	ศึกษาธิการเขตพื้นที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4	โทรทัพฯ 08-2861-6326 โทรสาร 0-5379-6139	-
9	ผศ.ดร.สุจิตา จันทร์รุ่งโรจน์	คณบดีคณะครุศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	โทรทัพฯ 08-9635-3534 โทรสาร 0-5377-6014-19	-

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเป็นผล

การจัดการคือภาษาและดับจังหวัด : กรณีคือภาษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย (ต่อ)

79

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail
10	ผศ.ดร. เพ็ญพร พิจิตร์ ใจสันติ	รองศาสตราจารย์ ดร. ใจสันติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย	โทรผู้พิพากษา 08-1681-3720	-
11	ดร.ประมินทร์ อรุณรัช	อาจารย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย	โทรผู้พิพากษา 0-5377-6014-19	-
12	ผศ.ดร.สิริเดช พิชัยรุจ្សานุภัยรัตน์	ผู้อุปนายิกา รองศึกษาธิการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย ราชภัฏเชียงใหม่	โทรผู้พิพากษา 08-1931-7898	โทรผู้พิพากษา 0-5377-6014-19
13	อ.ดร.กิต้า ลูกาวรัชดา	รองผู้อำนวยการ รองศึกษาธิการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย ราชภัฏเชียงใหม่	โทรผู้พิพากษา 08-9956-9207	-
14	นายรุ่งนนท์ ศิริราษี	รองผู้อำนวยการศูนย์บริการ	วิทยาลัยเชียงราย	โทรผู้พิพากษา 08-4616-1887	-
15	นางสาวจิantiumา ภานุติศรี	ผู้อุปนายิกา	สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัย เชียงราย	โทรผู้พิพากษา 0-5372-9607	-
16	นายวิชุด คำภีร์สิน	ผู้อุปนายิกา	โรงพยาบาลเชียงรายจังหวัด	โทรผู้พิพากษา 0-5317-0331-3	sirinith@gmail.com
17	นางเพ็ญ คำภีร์สิน	ผู้จัดการ	โรงพยาบาลเชียงรายจังหวัด	โทรผู้พิพากษา 0-5317-0335	-
18	นางสาววารี หนองริบู	ผู้อำนวยการ	โรงพยาบาลเชียงรายจังหวัด	โทรผู้พิพากษา 0-5363-1125	-
				โทรผู้พิพากษา 0-5363-1129	
				โทรผู้พิพากษา 0-5363-1125	-
				โทรผู้พิพากษา 0-5363-1129	
				โทรผู้พิพากษา 0-5371-3330	
				โทรผู้พิพากษา 0-5371-3223	srannies@hotmail.com

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเป็นผล

การจัดการศึกษาระดับปัจจั่นหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ	E-mail
19	นางพิชิตา ตั้งนุ่นตา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนล้านธิเวศยา	โทรทัพฯ 0-5371-3300 โทรสาร 0-5371-3273	takuya_703@hotmail.com
20	นายสุทธิ ศิริมาพันธ์	ผู้อำนวยการ	วิทยลัยเทคโนโลยีราชภัฏเชียงราย	โทรทัพฯ 0-5371-3038 โทรสาร 0-5371-1025	-
21	นายธนชัย พัฒนาทรัพย์	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร	วิทยลัยเทคโนโลยีราชภัฏเชียงราย	โทรทัพฯ 0-5371-3038 โทรสาร 0-5371-1025	-
22	นางสาวกัญญา ไวยฤทธิ์	ผู้อำนวยการ	วิทยลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	โทรทัพฯ 081-8816799 โทรสาร 0-5371-1561	-
23	นายอิทธิ โพษะกิต	ครุภูมิ	วิทยลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	โทรทัพฯ 081-9516881 โทรสาร 0-5371-1561	-
24	นางสาวนันดา พรมโนตร	ผู้อำนวยการ	วิทยลัยการอาชีวศึกษาเชียงราย	โทรทัพฯ 081-9937714 โทรสาร 0-5377-4584	-
25	นางสาวอรุณี ดวงแก้ว	รองผู้อำนวยการ	วิทยลัยการอาชีวศึกษาเชียงราย	โทรทัพฯ 081-6030908 โทรสาร 0-5377-4584	-
26	นายสุปรัชญ์ พันธุ์	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนแม่จันเชียงราย	โทรทัพฯ 0-5371-3014 โทรสาร 0-5374-6440	suban@hotmail.com
27	นายมานะ ศาสตร์	ครุภูมิ	โรงเรียนแม่จันเชียงราย	โทรทัพฯ 081-5949008 โทรสาร 0-5374-6440	Marut_99@yahoo.com

สำเนียบเครือข่ายการประมูลโครงการศึกษาในจังหวัดเชียงราย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ - สถาบัน	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail
28	นายประชุม เวชชบ.	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนครุศาสตร์นางวิทยาคม	-	-
29	นายวินai ปรางค์มา	ครุผู้ช่วย	โรงเรียนครุศาสตร์นางวิทยาคม	โทรศัพท์ 086-2141141 โทรศัพท์ 0-5371-1976 โทรสาร 0-5375-8608	ongla@hotmail.com
30	นายกิตติภาณุ ออกัสสະ	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนมหาศาล ๕ เด่นหา	โทรศัพท์ 0-5375-8608	ongla@hotmail.com
31	นางสาวพรพิศา เพทายุญา	รองผู้อำนวยการ	โรงเรียนมหาศาล ๕ เด่นหา	โทรศัพท์ 0-5371-1976 โทรสาร 0-5375-8608	ongla@hotmail.com
32	นายสุนทร์ บุตรสาร	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนมหาศาล ๖ เด่นเรืองรักษ์	โทรศัพท์ 0-5315-2072 โทรสาร 0-5315-2012	-
33	นางสาวชนิจ แวงศิริท์	ครุ ๑	โรงเรียนมหาศาล ๖ เด่นเรืองรักษ์	โทรศัพท์ 0-5315-2072 โทรสาร 0-5315-2012	-
34	ร.ต.อ.สมชาย กะลังวงศ์	ครุใหญ่	โรงเรียนเจตค.กรที่อย่างดี แห่งประเทศไทยและมิ- ช่วงภัยรัตน์	โทรศัพท์ 0-5391-8186 โทรสาร 0-5391-8186	mattayon-nato@hotmail.com tipakorn_s@hotmail.com
35	ดร.รังษ์วารี รักแม่	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนครุภัณฑ์การอาชญากรรม แห่งประเทศไทยและมิ- ช่วงภัยรัตน์	โทรศัพท์ 0-5391-8186 โทรสาร 0-5391-8186	-
36	ร.ต.อ.นฤทธิ์ งามจิต	ครุใหญ่	โรงเรียนครุภัณฑ์ บ้านหนองจี่ (บ้าน ๓๔๔ บ้านโนนก)	โทรศัพท์ 085-4014835 โทรศัพท์ 0-5377-1880	nato344@hotmail.com nato344@gmail.com

รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายการประเป็นผล

การจัดการศึกษาระดับจังหวัด : กรณีศึกษาระบบเครือข่ายจังหวัดเชียงราย

ทำเนียบเครือข่ายการประมูลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail
37	บ.ส.ธ.ส่วนภูมิภาค ก้าวไป	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนแห่งชาติ. บ้านเมือง (บปช. 344 บ้านเมือง)	โทรทัศน์ 0-5316-2325 โทรสาร 0-5371-1880	-
38	นายพัชรพล มหาวงษ์ชินทร์	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นักวิชาการและวิชาชีวภาพ ตามอัตรายศัย ลังทัวร์เชียงราย	โทรทัศน์ 0-5371-1944	-
39	นายปุญธรรัตน์ แปลงมา	นักวิชาการศึกษา	สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นักวิชาการและวิชาชีวภาพ ตามอัตรายศัย ลังทัวร์เชียงราย	โทรทัศน์ 0-5371-1944	-
40	พระครูวันรัตน์สุธรรม	รักษาการผู้อำนวยการ พ่องเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ศุภยาษาพะยาน ห้องเรียน ๙๑๖พระยา	โทรทัศน์ 0-5371-5876 โทรสาร 0-5371-5876 pangpara2003@hotmail.com	-
41	นายตันตีนัน พงษ์มนัสวณ์	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ศุภยาษาพะยาน ห้องเรียน ๙๑๖พระยา	-	-
42	พระครูวันรัตน์สุธรรม	ประธาน桧木	โรงเรียน桧木ราษฎร์ เฉลิมพล จังหวัดเชียงราย	โทรทัศน์ 084-6384671	-

ทำเนียบเครือข่ายการประมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงราย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail
43	นายสุรพันธ์ สุวรรณ์ทูป	ผู้จัดการห้องแม่และเด็ก ชาวมุสลิมของมนุษย์ จังหวัดเชียงราย	สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเชียงราย	โทรศัพท์ 0-5315-2058 โทรสาร 0-5315-2059	-
44	นายพิชัย พล นฤร	ผู้อำนวยการสังคมสงเคราะห์จังหวัดเชียงราย	สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเชียงราย	โทรศัพท์ 0-5315-2058 โทรสาร 0-5315-2059	-
45	ดร.กานดา สาธิกาiza	รองอธิการบดี	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	โทรศัพท์ 0-5391-6073 โทรสาร 0-5391-6034	-
46	ดร.ธรรมพร ญาณิน	ผู้อำนวยการ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	โทรศัพท์ 0-5391-6390 โทรสาร 0-5391-6984	-
47	นางสาวอรุณรัตน์ ธรรมชัย	คณบดี	สำนักวิชาเอกโภชนาศึกษา	โทรศัพท์ 0-5391-6744 โทรสาร 0-5391-6743	-
48	นายชัยพงษ์ แก้ววงศ์	ผู้อำนวยการ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	โทรศัพท์ 0-5391-6378 โทรสาร 0-5391-6409	-
49	นางศรีรัตน์ บุญสมิติ	เจ้าหน้าที่ปฏิริหาร	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	โทรศัพท์ 0-5391-6408 โทรสาร 0-5391-6409	-
50	นางสาวกัญญาณี ชนันทร์	เจ้าหน้าที่ปฏิริหาร	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	โทรศัพท์ 0-5391-6408 โทรสาร 0-5391-6409	-

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทร์วงศุ

นางสุรังค์ พิชัยพากษาวงศ์

ดร.อุมาพร หล่อสมฤทธิ

เลขานิการสภากาการศึกษา

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและ

ประเมินผลการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผล

การจัดการศึกษา

คณะกรรมการรายงาน

ดร.วิเชียร เกตุสิงห์

ที่ปรึกษาสำนักงานเลขานิการสภากาการศึกษา

รองศาสตราจารย์กัลณก สาธิตรชาดา

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ดร.อุมาพร หล่อสมฤทธิ

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

นายก้องเกียรติ สหวรรณางกูร

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

นายชัยพงศ์ แก้วกล้า

หัวหน้าส่วนประกันคุณภาพการศึกษา

นางสาวทวีพร บุญวนิช

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขานิการสภากาการศึกษา

ผู้สังเคราะห์และจัดทำรายงาน

นางสาวจันทิมา ศุภารพวงศ์

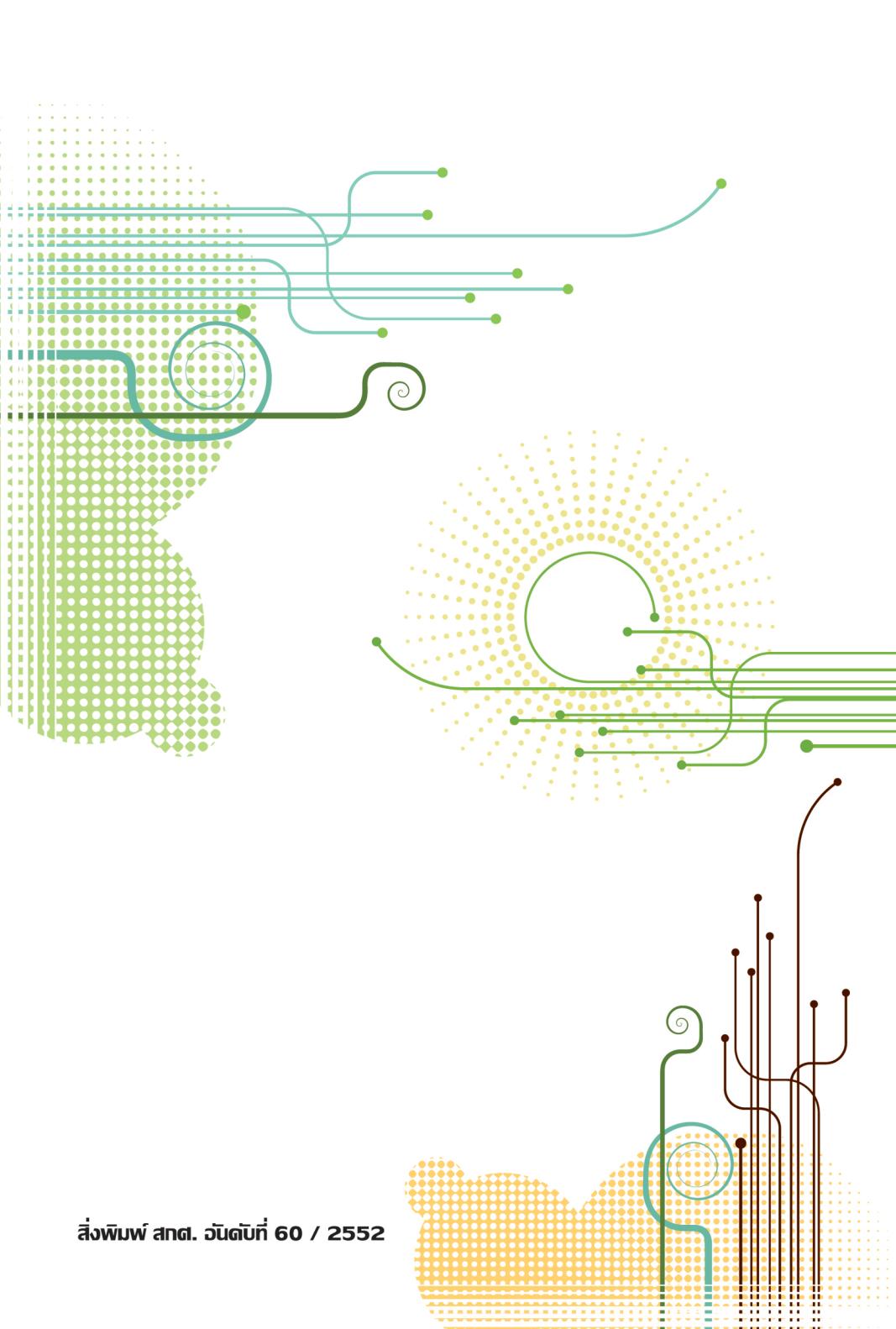
นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ

สำนักงานเลขานิการสภากาการศึกษา

ผู้พิมพ์ต้นฉบับและประสานงานการจัดพิมพ์

นางสาวจันทิมา ศุภารพวงศ์

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้ดุ้นค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

สื่อพิมพ์ สาศ. วันเดือนที่ 60 / 2552